

ZMAGA L. 1918 ZDAJ ZA ZMAGOVALCE PORAZ

VOJNA NAPETOST IN KRIZA V EVROPI POSLEDICA NAPAK "VOJNE ZA ODPRAVO VOJNE"

Nemčija z osvojitvijo Avstrije pričela novo vodilno poglavje v zgodovini

Italija bo zavezništvo s Hitlerjem prej ali slej
drago plačala. — Vatikan v novih "bolečinah"

"Potlačenje" Avstrije v me-
je tretjega rajha je bil prošle
dni najvažnejši in dalekose-
žen svetovni dogodek. "Nem-
ška Avstrija" je bila ogorek
bivšega avstro-ogrškega cesar-
stva. V "mirovnih" pogodbah
so ji določili vlogo zagojzde,
da ne bi mogla Nemčija, ako
si bi kdaj opomogla, priti z
lahko do Italije, in da bi bila
Čehoslovaška boljše zavarova-
na. Dalje, da ne bi Madžarska
imela priložnosti za kakke ne-
umne spletke — in sploh, Av-
strija naj bi bila le klavirski
proti Nemčiji. V področju lige
narodov so jo vzdrževala fi-
nančno pred vsem Francija,
Anglija in Italija. Pomagale
so ji mnogo tudi sosedne de-
žele, med njimi največ Čeho-
slovaška.

"Umetnina", ki je ni več

Avstrija je bila torej drža-
va, ki za samostojnost v svoji
oguljenosti ni imela zgodovinske
prave. V gospodarskem
opiru pa sploh ne. Zato se je
pokojna nemška republika ve-
liko prizadevala prepričati
Francijo in Anglijo, da je za
Avstrijo in Nemčijo najboljša,
če vsaj carske meje izginejo
med njima. Avstrija je to po-
litiko podpirala s pomočjo
vseh svojih strank, ki so bile
takrat svobodne in delovale
neovirano vsaka za svoj pro-
gram. Toda v Parizu so rekli
"ne" in komaj narahlo skle-
njena carska unija med
Nemčijo in Avstrijo je bila
kratkotrajno od "zaveznikov"
prepovedana. Dušala se je
proti nji Francija za vso mogo-
čo militaristično ponosnostjo
in pomagala ji je Anglija, ma-
la antanta (Čehoslovaška, Ju-
goslavija in Rumunija) in več
drugih dežel, nevidevajoč, da
so s tem pomagali nacisti
propagandi kakor pomaga o-
lje ognju, ko se ga priliva
vanj.

Ekonomsko enota

Stara Avstro-Ogrska je bila
ne le politična, ampak zgolj
ekonomska enota srednje Ev-
rope. Bila je svetovna velesila
zaradi svoje gospodarske
celine. Svetovna vojna, v kate-
ri je bila poražena, ji je go-

BLAZNI SISTEM V NORI TEKMI ZA KLANJE

Vse človeštvo je mobilizirano za
vojno. Nemčija, Italija, Anglija,
Francija in Rusija trojico za vojne
priprave zdaj je enkrat toliko kot
leta 1913. Zed. države niso še ni-
kdar v mirni dobi izdale toliko za
oboroževanje, kakor danes. Ampak
to je v tej dobi komaj začetek.
Kajti oboroževanje v kolosalnem ob-
segu se v ameriški Uniji že priče-
nja.

Male dežele, kot so Jugoslavija,
Rumunija, Čehoslovaška, Grčija, Fi-
nka itd., ječe pod težkimi bremenii
izdatkov, ki jih imajo s topovi in s
drugimi pripomočki "narodne obram-
be". Vse delovno ljudstvo je priza-
deto, milijoni stradajo vsled milita-
rizma in vsi ti milijoni žele, da če
se najhujše mora priti, napr. pride. Bo
vraj zanje konec trpljenja toliko
prej. Ali ni sedanjí položaj člove-
stvu klic, da naj se organizira za so-
cializem? Kajti brez socialistične
uredbe ne bo konca trpljenju.

SLIKA Z BOJIŠČA NA KITAJSKEM

Ze okrog 100 milijonov Kitajcev je pod Japonsko vlado. Na sliki je
prizor v mestu Taihoku, ki so ga okupirale japonske čete meseca februarja.

GIBANJE ZA DELAVSKO STRANKO IMA TEŽKOČE VSLED "FRAKCIJ"

Socialistična stranka v New Yorku vprašala za
pridruženje k American Labor Party

Gibanje za zgraditev velike,
splošne delavske-farmarske
stranke je v velikem zamahu,
toda brez smotrenega vodstva
in osredotočenosti le na posame-
zne države. V Minnesoti in
Wisconsinu se giblje po star-
ih tirih. Nova delavska stran-
ka v New Yorku, ki je nastala
v predsedniški kampanji leta
1936 na iniciativo stare garde
socialistične stranke, pa je že
vsa razplamtena v frakcijskih
bojih. Socialisti (stare garde)
so ji dali ogrožje in zamah.
Nato so se začeli vanjo usilje-
vati komunisti, ki so bili odbi-
jani. Nova komunistična takti-
ka pa določa, da mora komu-
nist tajiti, da je komunist, in
se delati ujaljenega, če mu
kdo to očitja. Tako so komu-
nisti pod nedolžnimi preteza-
mi ustanovili že precej klubov
delavske stranke, in "New
Leader", ki je eden glavnih
glasil delavske stranke, trdi,
da so ji baš ti klubi smrtna ne-
varnost. Vanjo se zajedajo tu-
di druge komunistične frak-
cije.

Najsmejnejše pa se staro-
gardistom zdi, da je socialisti-
čna stranka pod vodstvom
Normana Thomasa vložila a-
plikacijo za pridruženje k de-
lavski stranki, proti kateri je
imela pred leti samo kritične
besede, dasi se ni delavska
stranka v New Yorku glede
taktike in vodstva še nič spre-
menila.

Eksekutiva je aplikacijo so-
cialistične stranke za pridru-
ženje k delavski stranki s par
glasovi večine zavrnila. Zani-
mivo je, da je voditelj "stara-
gardistov" Louis Waldman za-
govarjal aplikacijo in bo kon-

cem konca nedvomno zmagal.
Pridruženje soc. stranke k de-
lavski stranki bo slednji v ve-
liko korist.

Veliko konfuzije v sociali-
stični stranki so povzročili
trockisti, ki so se na povabilo
militantov (zdaj so večinoma
izven stranke) pridružili
socialistom in nato ustanovili
svojo stranko, kateri pravijo
Socialist Workers Party.

Stari socialisti so zmerom
učili, da je socialist le tisti, ki
to lahko izprča v času preiz-
kušnje. Takih socialistov je v
sedanjem svetovnem kaosu
res premalo. A njihove vrste
se nikdar ne umaknejo. Dasi
je sovražstvo proti njim ogro-
mno in ima pomoč večine držav
po svetu, borci za socializem
vtrajajo, ker vedo, da bodo-
nost pripada socializmu.

Film o Noblu

Alfredu Noblu je prinesla
bogastva njegova tovarna di-
namita. Ko je umrl, je določil,
da se naj iz njegove zapuščine
da vsako leto nagrado enemu
izmed onih, ki imajo pri delu
za svetovni mir največje zaslu-
ge, dalje nagrado enemu ve-
likemu književniku in enemu
znanstveniku. Neka filmska
družba je sklenila filmirati
njenega življenje. Nobla bo v
filmu predstavljal nemški igra-
lec Conrad Veidt, ki živi v e-
migraciji. Dva švedska sociali-
stična poslanca sta odboru za
podeljevanje Nobelovih nagrad
predlagala, da naj dobi letoš-
njo mirovno nagrado znani so-
cial-demokratski teoretikar K.
Kautsky.

Nacijski prevzem Avstrije pomeni težke posledice za milijone ljudi

Katastrofalna doba za Žide. — Katoliška cerkev izgubila svojo staro-
davno moč. — Socialisti v Avstriji v novih kleščah

Avstrija je po svetovni vojni
le mala dežela. Ima blizu
7 milijonov prebivalcev, med
katerimi je par sto tisoč Če-
hov, nekaj tisoč Slovencev,
par tisoč Madžarov, vsi drugi
pa so Nemci. Ampak Avstrija
je strateška dežela in zato
je Nemčija pridobila ogro-
mno, ko si jo je osvojila. In še
kako jo je osvojila! Brez vo-
jne, čisto na precizen način —
šlo je vse kakor hipoma za-
vrteno kolo. Površina Avstrije
je 32,369 kvadratnih milj. De-
žela je torej majhna. Toda ima
izborni industrijo, sijajna me-
sta, krasne letovišne kraje,
ima Dunaj, Linc, Gradec in
Celovec, in vrh vsega tega je
Avstrija dežela tradicij in
zgodovine. Hitler je z njo o-
gromno pridobil.

Izgubili pa so vsled poloma
Avstrije Čehi. Oni so ponosen
narod. Industrično, kulturno
in higijeno njihovo prepo-
niti Rusi ne prekašajo, dasi so
imeli za razvoj boljše prilike.
Ali bolje, Rusi so za Čehi v
vsakem oziru daleč zadaj.
Ampak Rusija je ogromna.
Češka je majhna. Ti dve de-
želi sta v zvezi in zdaj obe v
skrb. Ako Hitler napade
Češko, kot ima v načrtu, kako
ji naj zaveznica Rusija po-
maga? Pogodba med njo in
Čehoslovaško določa, da si bo-
sta pomagale druga drugi, pod
pogojem, ako priskoči Čeho-
slovska tudi Francija na po-
moč. Očitno je, da se Franci-
ja tej obližaciji ne more u-
makniti.

Avstrija in Židje

Momentalno so v Avstriji po
Hitlerjem puču prizadeti
najbolj Židje. V Avstriji jih je
okrog 200.000, kar je mnogo
večji odstotek, kot pa je pro-
porčno Židov v Nemčiji. Vrh-
tega je v Avstriji kakih 600-
000 prebivalcev, ki so mešani
z "židovsko" krvjo. Če bo
Hitler izvajal nad njimi iste
restrikcije, kot v Nemčiji, jim
bo povzročil neizmerno gorja,
oziroma jim uničil življenje.

Za Žide je fašizem res tra-
gična doba. Kajti fašizem ne
dolži kapitalizma krivde za
sedanji ekonomski debakel, in
ni niti proti militarizmu, pač
pa zvrča vso krivdo na Jude.
Dolži jih izkoriščanja, boljše-
viza, socializma, marksizma
in po njihovem tolmačenju je
marksizem vzrok zmede po
svetu in v posameznih deže-
lah.

V resnici je fašizem le za-
varovalnica za protektiranje
kapitalizma, kateri je izvor

Potuhnjenost cerkvene
politike

Katoliška cerkev, oziroma
njen politični aparat je s po-
močjo Vatikana in Mussolini-
jeve vlade tresel v socialisti-
čno gibanje v Avstriji. Zmagal
je nad socialisti klerofašizem.
In danes?

Mnogi klerikalni voditelji
so se spomnili veliko prepo-
niti, da so storili napako. Zda-
jim ukazuje "paganski" hile-
rizem in klerikalci v Avstriji
mu "navdušeno" oddajajo hit-
lerjevski pozdrav.

Zavedni delavci ostanejo
v borbi

Katoliška cerkev v Nemčiji
je po neuspešnih pogajanjih s
Hitlerjem pokazala precej od-
pornosti. Morala jo bo tudi v
Avstriji vzlic svojemu sedan-
jemu hlapčevanju. Izborna
pa so demonstrirali svoj po-
gum socialisti. Vsi, ki so ozna-
njali svojo socialistično pre-
pričanje tudi po padcu demo-
kracije v Avstriji, so bili na
črni listi. Socialistično gibanje

je ostalo živo in klerofašizem
ga ni pa ni mogel uničiti. Zda-
bodo to skušali Hitlerjevef.
Imajo moč in izvršujejo areta-
cije od praga do praga A ne
bodo uspeli. Nobena diktatura
ne uspe in koncem konce se
sama v sebi sesuje.

Izmenjavanje služb in
odslavljanja

Nemški prevzem Avstrije
pomeni tudi tragični življen-
ski preokret za ljudi, ki so bili
v Avstriji do nacistkega vpa-
da v političnih službah. Zda-
jim oddajane nacijem. Avstrijs-
ki diplomatični zastopniki v
tujih deželah so morali odst-
piti, toda vrnilo so se le malo-
kateri. Čemu bi šli v negoto-
vost, ako imajo le količjak
prihrankov vloženi v tujini!

Preobrat v Avstriji iz kle-
rofašizma v Hitlerjev fašizem
je prvi te vrste v moderni zgo-
dovini. Namreč zato, ker je
bil izvršen brez krvotitja in
vzlic vsem gorostasnostim in
mučenjem zelo "civiliziran".
Ampak zgodovinsko je to ko-
rak v barbarizem — dasi ne
po krivdi Nemčije in Avstrije,
pač pa vsled imperialistov, ki
so diktirali versailski mir.

Izobraževalno delo na Čehoslovaškem

Nobena država nima soraz-
merno toliko izobraževalnih
organizacij kakor čehoslova-
ška republika, med katerimi
so najbolj vidne in delovne so-
cialno demokratične. V vsej
državi je 12,300 krajevnih iz-
obraževalnih odborov in 575 o-
krajnih komisij. Lani so te or-
ganizacije priredile 57.000
predavanj, ki jih je obiskalo
5,200.000 poslušalcev. Razen

tega prireajo te organizacije
izobraževalne tečaje (3800),
ki jih je obiskalo 120.000 slu-
sateljev. Dilettantsk gledališča
so priredila 26.000 predstav,
tisoče je bilo še drugih prire-
ditev kulturnih ustanov.

Predavanja se vrše vzgumno-
sistematično, so stvarna ter
izključujejo pajacarsko dema-
gogijo, ki je po nekaterih de-
želah običajna.

Oboroževanje primerjano s cenami krav

Neki jugoslovanski list je
priobčil po raznih virih stro-
ške oboroževanja na podlagi
vsot, ki jih dobi kmet za
krave.

Na primer, ena običajna pu-
ška stane eno dobro rejeno
kravo. Mitraljeza deset krav.
Aeroplan toliko kot tisoč naj-
boljših krav. Treba bi bilo to-
rej prodati vse krave srednje
premožne vasi, da se bi moglo
kupiti en avijon. Kadar pa de-
vojno letalo na tla, pomeni to-
rej toliko kot da bi poginile
krave cele vasi.

Isti list navaja, da stane ena
tona vojnih eksplozivov toliko

kakor mala bolnišnica in ugo-
tavlja, da bolnišnice ni mikjer
na svetu preveč. V Jugoslaviji
jih je še posebno premalo.

Vsaka velika vojna ladja
stane toliko, da bi vsota zad-
ostovala za zgraditev najbolj-
ših cest med kraji milje in mi-
lje narazen, in bi še ostalo do-
volj za zgraditev najmoder-
nejših bolnišnic in šol. Pomi-
slite samo, da bo Anglija v par
letih potrošila za oboroževa-
nje — največ na morju in v
zrak, okrog devet milijard
dolarjev. Ako bi bilo vse to
treba plačati s kravami, jih ne
bi bilo dovolj.

NI TREBA POPARJENOSTI!

"Delavsko gibanje včasih skokoma napreduje. Včasih
gre dva koraka naprej in enega nazaj. Dogaja se tudi, da
gre kar tri korake nazaj in nobenega naprej. A vendar,
čigava zasluga je, da vse govori o socialnih pridobitvah
in nalogah? Kdo je Roosevelta naučil, da je treba v inter-
esu celote skrbeti za celoto — to je, za vse prebival-
stvo?" To je par odlomkov iz govora Etbina Kristana na
slavju 35-letnice kluba št. 1 v Chicagu.

Delavsko gibanje je navidezno danes šinilo kar pet
korakov nazaj. Ampak socialistični nauki o gospodarstvu
in socialnih problemih so ostali v espredju in z njimi se
MORA pečati — hočeš nočeš — angleški reakcionarni
premier Neville Chamberlain, mora se pečati z njimi ro-
mumski kralj, in niti Hitler in Mussolini jih ne tajita, pač
pa trdita, da jih rešujeta z največjo skrbjo s stališča ko-
risti vsega naroda.

Naravno, da jih ljudje, kot so Chamberlain, kralj
Karl, japonski mikado, Mussolini in Hitler ne bodo rešili.
Mednarodno delavsko gibanje je edino, ki je zgodovinsko
poznavno, razvojno delegirano, da reši svet in ga bo rešilo,
kadar se delavci v industrijah in na poljih iz sedanjih
težkih skušenj, in iz tisočih drugih težkih skušenj, ki
jih imajo skozi dolga stoletja, usposobijo za sodelovanje
— to je, kadar se USPOSOBJO ZA SOCIALIZEM.

Obravnave v Moskvi mrzel curek na kominterno

V času, ko bi morala nova,
socializem obetajoča Rusija
največ pomeniti, si je zadala
moralne udarce, katerih ji
zgodovina ne bo nikdar odpu-
stila. V zadnji obravnavi pro-
ti "fašističnim psom", ki je bi-
la zaključena v Moskvi prošle
teden, imajo socialisti novo po-
trdilo, da so bili ves čas vsaj
devetdeset odstotkov v prav-
nem, ko so svarili komuniste,
da naj nehajo s svojo fantasti-
čno taktiko in jezuitstvom,
kajti drugače bodo z njo ubi-
li samega sebe. In ubili so se.
Osemnajst na smrt obsojenih
boljševiških vodij, katerim je
bila življenska pot zapечатena
prošlo soboto, so zmerjali so-
cialiste na podlagi naukov
"čistega leninizma" za izda-

jalce, social-fašiste, podporni-
ke in varuhe kapitalizma, za
zaveznike fašizma itd. — in
zdaj je bila prav ista skupina
komunistov, ki je rušila me-
narodni delavski pokret z na-
padi proti socialistom in so-
cialističnim unijam — sama ob-
dolžena ZAVEZNIŠTVA s
fašizmom Nemčije in Italije.
In čudno — krivdo so obtožen-
ci priznali, kakor so jo prej-
šnji obtoženi komunistični vo-
ditelji. Obsojeni so bili v smrt,
kakor obtoženci v prejšnjih
moskovskih obravnava-
h, zdaj se pripravljajo obravna-
vati proti drugim osumljenim
komunističnim vodjem.

To so posledice "diktature
proletariata", ki ni bila še ni-
kdar diktatura delovnega

ljudstva in ni danes.

Ni ga zavednega delavca, ki
bi ne želel uspeha socialni re-
voluciji v Rusiji. Ako bi jo us-
pešno izvedla — in časa za tak
uspeh je imela nad dvajset let
— mar bi se Hitler upal toliko
robantiti proti nji?

Kar nihče na svetu ne more
razumeti, je to: kako je mogo-
če, da je Rusija gospodarsko
napredovala pod vodstvom
ljudi, ki so bili obsojeni v smrt
zato, ker so povzročili kužne
bolezni med živino, uničevali
žito, zastrupljali pisatelje,
sabotirali delo v industrijah,
ubijali rudarje in vršili vsako-
jake druge sabotažne zločine!
Z Rusijo, v katero smo upali,
je nekaj kardinalno narobe —
in ta narobe je njena neizpro-

snja diktatura. Tisti, ki je na
vrhu, obsoja v smrt, dokler je
na vrhu; in ko pade, je on pro-
glašen za zaveznika fašizma,
špijona in morilca. Zavedno
delavstvo ima vzlic alarmnim
vestem o rapidnem razpada-
nju vezi, ki so držale sovjets-
ko Unijo skupaj, še zmerom
največjo nado, da bo moskov-
skih obravnavev enkrat konec in
da postane demokracija v Ru-
siji res demokracija in sovjets-
ska Unija res SOCIALISTIČ-
NA država. Brez nje bo re-
volucija, ki je odpravila cari-
zem in socializirala bogastva,
za ljudstvo sovjetskih dežel
izgubljena in Hitler bo tudi v
Rusiji triumfal. Zal, da so se
komunisti iz zgodovine prošlih
par let prav malo naučili.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE.
NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75
za četrt leta \$1.00.
Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka
popoldne za prebrat v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workers' Publishing Co., Inc. Established 1908.

Editor.....Frank Zaitz.
Business Manager.....Charles Pogorelec.
Asst. Editor and Asst. Business Manager.....Joseph Drasler.

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries: One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

3301 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864.

Problem, ki se mu ne moremo ogniti

Tajnik Chas. Pogorelec je poročal na eni izmed prošnih sej JSZ, da so naši klubi skupno nazadovale za 123 članov v primeri s številom članov v predhodnem letu.

Ako bi primerjali to nazadovanje z nazadovanjem drugih federacij in socialistične stranke v celoti, smo mi še zmerom na vrhuncu. To je zasluga onih naših sodrugov, ki so vršili socialistično vzgojno delo med našim ljudstvom in vztrajali v boju s kakršnokoli reakcijo.

Zvezi je škodilo, da so bili mnogi izmed naših članov mobilizirani za delo med Američani, oziroma med delavci vseh narodnosti. Tako so zapravili svoje energije drugje, ne da bi zapustili kaj dobrega tistemu gibanju, radi katerega je bila JSZ ustanovljena.

Naravno, da zdaj nismo v znamenju socialističnega zamaha, čeprav trdijo, da je Roosevelt socialist in da uvaža v Zed. države socializem po stopnjah. Razvoj v povojni dobi se je sukal tako, da niso socialistični voditelji kot so bili Debs, Berger, London, Hillquit itd. zapustili nikogar, ki bi bil dovolj močan držati baklje pokonci v krizi, kakor je sedanja. V vojni dobi so jo lahko, a v razmerah, kot so sedanje, je vzkiplalo upanje le v Roosevelta, in zdaj tudi to polagoma izumira.

Socialistična ideja pa živi kljub vsemu. Na primer, živi tudi v Nemčiji. In ker jo Hitler skuša ubiti, se samega sebe naziva za narodnega socialista in propagira "narodni socializem", ob enem pa seveda ubija rezične socialiste. Socialistični praznik Prvi majnik je proglašal za državni praznik, da s svojimi manifestacijami zasenči socialistične in komunistične "podzemne" demonstracije.

Socializem je torej živa ideja, kakor je bil, in socializem je črni izhod, skozi katerega se človeštvo lahko reši militarizma, izkoriščanja in vojnih grozot. Ampak za to namre se mora napredno delavstvo organizirati boljše, kakor je bilo organizirano doslej, in se tudi učiti boljše, kot se je v prošlosti. Zdravnik je zdravnik le, ako zna zdraviti. Socializem je socialist, ako razume, kaj je socializem, ako ga zna med maso uveljavljati in mu pridobivati sposobnih pristašev.

Glede naše zveze se bo treba sprijazniti z resnico, da naši klubi niso pozvani vrstiti delo, ki pripada celoti. Vrhili so ga v prednjih vrstah socialistične stranke v Detroitu mnogo let po vojni, v Clevelandu, Springfieldu, Waukeganu, Chicagu, Milwaukeeju in Socialistično delo med našim lastnim ljudstvom pa je bilo zapostavljeno.

Zbor JSZ je zdaj definitivno odločen na prihodnje leto. Predno bo sklican, bo potrebno, da se domenimo: ali smo še v stanju reorganizirati socialistično delo na političnem in posebno na vzgojnem polju med našim ljudstvom, ali pa naj ubijamo naše moči kotž-kražno gibanje, v katerem zavetja ta ali oni naš član kot kremenca in nato se ne vidi ne gibanja, na kresnice.

Cisto gotovo je, da je med nami dovolj ljudi, ki bodo ta dejstva do prihodnjega zbora zapopadli in oteli gibanje, kakršnega nima poleg Finceve nobena druga narodnost v tej deželi.

Židovstvo in kriza

Nemčija je vzela židom vse službe, jih izgnala iz trgovin in industrije, dala banke v vodstvo "arijem", a blagostanja vendarle ni. Židje so v bedi, pa tudi arijci imajo zdaj nižji življenjski standard kakor pod republiko.

Ko je prišel na krmilo Rumunije premier Octavius Goga, je tudi obljubil Rumuniji Rumuncem in začel preganjati žide. Razmere so se v par tednih toliko poslabšale, da je moral Goga odstopiti. Odšel je na "počitnice" v Francijo. Na Poljskem rešujejo gospodarsko krizo s progami na žide. A vse nič ne pomaga. Židi v sedanjem gospodarskem sistemu so lahko krivi trisačesa, ampak tudi ako države pokoljejo vse Mojzesove potomce, ne bo nič pomagalo, dokler ostane sistem, kakršen je.

Konec stare kominterne

Komunistične ali tretje internacionale ni več. Uničili so jo strelci, ki so ji v zadnji par letni čistki pobili prave enega za drugim. To, kar se danes imenuje kominterna, ni niti senca oni, ki jo je vodil ustreljeni njen tajnik Zinovjev, Bukharin, Radek in drugi "edino pravi" boljševiki. Konec konca se bo le izkazalo, da so bili socialisti v pravem, ko so trdili, da bo kominterna uničila s svojo taktiko samega sebe.

Sovraštvo med brati

Norman Thomas je v neki debati v Chicagu dejal, da kadar se spro med seboj tisti, ki so sličenega mnenja in imajo skoro enake cilje, nastane med njimi več bojov in sovraštva, kakor pa ga je med onimi, ki so si v misljenjih 99 odstotkov narazen.

In to je resnica.

Morda bi pomagalo

Na železniških križiščih ubije vsako leto več tisoč ljudi. Neki slikar v Houstonu smatra, da bi mogoče pomagalo, če se ob križiščih odpravi sedanje svarične napise in se jih nadomesti s sledečimi:

Vozi kar preko, ker nisi za nikogar važen.
Preizkusi naše lokomotive. One zadovoljujejo.
Ne ustavi avta, kajti nihče te ne bo pogrešal.
Le riskiraj. Vlak te lahko samo enkrat zadene.

TEŽAVE ANGLIJE MED ARABCI

Mussolini je zagodel Angliji največ s svojo bahato izjavo, da se smatra za protektorja Arabcev in muslimanov sploh (čeprav je načelnik ultra katoliške države). Anglija ima še posebne težave radi Palestine. Arabci jo smatrajo za svojo, a Anglija jo je med svetovno vojno obljubila židom za obnovo njihove starodavne države. Na sliki je angleška policija, ki ustavlja avto in vsa druga vozila pred Jeruzalemom. Prilike vsakega potnika, in če dobi pri njemu orožje, ga mu vzame in prizadete zasiluje, v kak namen je oborožen.

rodavne države. Na sliki je angleška policija, ki ustavlja avto in vsa druga vozila pred Jeruzalemom. Prilike vsakega potnika, in če dobi pri njemu orožje, ga mu vzame in prizadete zasiluje, v kak namen je oborožen.

FRANK ZAITZ:

PETINTRIDESET LET KLUBA ŠT. 1 JSZ

(Nadaljevanje.)

Iz "Pilzna" proti "zapadu"

Do l. 1914 je klub obdržal seje in vršil svoje funkcije v stari slovenski naselbini, ki se je takrat raztezala po takozvanem češkem "Pilznu". Njeno središče je bilo na Blue Island Ave. in 18. cesti. Največ priredb se je vršilo v Narodni dvorani na S. Racine (preje Centre) in 18. cesti, v kateri je bila l. 1910 ustanovljena tudi JSZ in l. 1904 SNPJ.

Precej članov kluba št. 1 je že takrat stanovalo v "Lawndalskem okrožju", kjer so se l. 1914 pričele obdržavati tudi seje kluba. Urad Proletarca je bil preseljen na zapadno stran istotako l. 1914. Priredbe pa so se še tudi potem vršile še doliho le v dvoranah v "Pilznu."

Klubovo kulturno delo

Klub št. 1 je na kulturnem polju ena izmed najdelavnejših slovenskih organizacij v tej deželi. Ne samo, da se je pod pokroviteljstvom kluba vršila cela vrsta znanstvenih predavanj, da je svoječasno obdrževal šolo za državljensko in si ustanovil dobro knjižnico, storil je zelo veliko tudi na dramskem polju. Prvo predstavo z velikim uspehom je imel 20. marca 1910 v Narodni dvorani. Vprizoril je med drugimi mnogo težkih socialnih dram. Imel je vsega skupaj nad 80 večjih predstav. Socialistični pevski zbor "Sava" je klubov odsek, ki prireja po dva koncerta na leto. Podatki o klubovem delu na dramskem, glasbenem in prosvetnem polju so v Ameriškem družinskem koledarju, letnik 1933.)

Dramske predstave prireja klub pod vodstvom posebnega odseka, ki ga imenujemo v klubu "dramski odsek". Člani dramskega odseka so Louis Beniger, Joseph Drasler in Frank Zaitz.

Pevski zbor "Sava" ima odbor, ki ga izvoli klub na letni seji izmed aktivnih članov in članic "Save", toda vsako izmed njih mora biti zaeno tudi član kluba. Pevci in pevke sprejema zbor tudi izmed nečlanov kluba.

Predsednik zbora je zdaj Frank Udovich. Prejšnji je bil Frank Alesh. Tajnik zbora je Anton Garden in arhivar Joseph Turpin. Poleg teh ima zbor več drugih odbornikov. Zborovodja je Jacob Muha in njegova soproga pa pianistka "Save". Zbor je poslednje čase pridobil precej članov med mladino. Imel je v teku svojih dolgih let velike težave in včasih je že izgledalo, da bo razpuščen. Pa so ga aktivni člani in članice v vsaki krizi obdržali na površju, notranje težave je prebolel in začelo se je znova. Mr. in Mrs. Muha sta za zbor tudi izvršila veliko dela brez odškodnine.

Članstvo kluba

Večkrat sem čul, da je klub dosegel prva leta število 80 članov. Ugotovil sem, da to ni

resnica. V prvi klub pred 33 leti je pristopilo le okrog 15 članov. V drugega se jih je vpisalo po ustanovitvi 16. Dasi so skoro na vsaki seji pristopili novi, so drugi odpadali, bodisi vsled brezbrčnosti, vsled "zamer", največ pa zaradi tega, ker mnogi niso bili dostopni socialistični ideologiji, niti niso imeli veselja, ne volje za agitacijsko delo.

Vsa naslednja leta do 1919 se je število članov gibalo med 15 in 30, po svoji delavnosti pa so prekašali organizacije s sto in več člani. Leta 1915 beleži klub v drugi polovici leta 33 članov; l. 1916 jih je imel 35, na koncu leta 1917 pa samo še 23. Nekateri so bili pozvani v armado; nekateri jih je odstopilo, ker jih je prometila vojna propaganda; eni pa so odpadli vsled običajnih že navedenih vzrokov. L. 1918 je imel klub v prvi polovici 24 in v drugi 26 članov. Konec leta 1919 jih je bilo 34.

V povojni dobi je imel klub največ 110 dobrih članov, to je takih, ki so imeli članarino plačano, skupno s člani z zastopalo članarino pa kakih 120. V sedanjih zmedih, ki je udarila tudi delavsko gibanje, posebno še ameriško socialistično stranko, je število klubovega članstva spet nazadovalo. Ima jih okrog 90.

Angleški odsek

Klub št. 1 ima tudi takozvani "angleški odsek", čigar naloga je delovati med mladino. Imenuje se "Social Study Club". Ima 18 članov v svoji mešanici, toda aktivnih je komaj polovica izmed njih. Tajnica tega kluba je Anna Pogorelec. Pod pokroviteljstvom tega odseka je bilo v prešlih letih aranžiranih par večjih debat in shodov. V volilni kampanji leta 1932 je prirejal tudi ulične shode. Najuspešnejši je bil v razpečevanju angleške socialistične literature. Tudi s tem delom je poslednji dve leti dokaj prenehal.

Mladinski odsek

Eden najživahnejših odsekov kluba št. 1 je mladinski

odsek, zvan "Red Falcons". Poučuje ga zdaj Anne Beniger, do leta 1936 pa je bila njegova direktorica Mary Jugg. Ta skupina naše mladine je nastopila v sedanjih sezonah na štirih prireditvah — na vsaki z velikim uspehom.

Klubov glavni stan

Glavni stan kluba št. 1 je v Slovenskem delavskem centru, 2301 So. Lawndale Ave. Tu ima seje, sestanke, seje svojih odborov in odsekov, tu se vrševaje pevskega zbora "Save" in dramskega odseka, tu ima klub svojo knjižnico in čitalnico. V to poslopje je klub vložil štiri tisoč dolarjev in je v njemu vsled tega največji delničar. Najemnino za prostore, ki jih rabi, plačuje enakako kakor druge organizacije.

Klub in agitacija med žentvom

V klubu št. 1 se je posvečalo več ali manj pažnje in važnosti že od početka tudi agitaciji med žentvom. Vzklic temu pa je imelo do l. 1914 le tu in tam kako članico. Zasteli so pod vplivom agitacije pristopiti šele v prešlih 15 letih.

Klub št. 1 je že leta 1908 skušal organizirati slovensko delavsko žentvo v Chicagu v poseben socialističen klub, ki je bil ustanovljen 23. februarja imenovanega leta. Dali so mu ime "Proletarka". V prvem letu je pristopilo 19 članic. V decembru istega leta je poravnalo članarino, ki je bila 15c na mesec, le še sedem članic. Januarja 1911, ko je imel še štiri članice, je socialistični klub "Proletarka" prenehal, imovino pa je tajnica Mary Jereb izročila klubu št. 1 JSZ.

Iz vrst članic kluba "Proletarka" je bilo ustanovljeno tudi žensko samostojno svobodniško podporno društvo "Nada", katero se je leta 1909 pridružilo k SNPJ. (Dalje prihodnjic.)

Ako hočete imeti na svetovno situacijo pravičen upogled, čitate Proletarca.

Vabilo na konferenco JSZ in Prosvetne Matic v Strabanu, Pa.

Strabane, Pa.—Tajnik konferencie JSZ in društva Prosvetne matice J. Ambrozich je razposlal pisma vsem pri družinam organizacijam v zapadni Pennsilvaniji, v kateri jih vabijo, naj izvolijo zastopnike na konferenco, ki se bo vršila v nedeljo 27. marca v dvorani društva "Postojnska jama" SNPJ v Strabanu, Pa.

Zborovanje se prične ob 10. dopoldne. Vabimo poleg izvoljenih zastopnikov tudi druge člane, kajti razprave na tem zborovanju bodo zelo važne. V časih, kakršnih smo zdaj, je raznih problemov toliko, da se jim ne smemo izogniti, pač pa razmisliti o njih in pomagati po svojih močeh, da jih čimboljše rešimo.

Potrebno je torej, da pride četrto nedeljo v mesecu na to zborovanje v čimvečjem številu. Za posetnike bo preskrbljeno v vsakem oziru, da ne bo nihče lačen ne žejen, pa tudi dolgočasiti se ne bo treba nikomur.

Vabim tudi naše sosede v vzhodnem Ohiu in drugde, da nas obiščejo. Ob priliki jim bomo to radevolje vrnil.

Torej na svidenje četrto nedeljo v marcu!

John Terčelj, organizator.

Kristanov "Gospodar" na odru SND v Clevelandu

Cleveland, O. — Letošnja igralec? Pridite 20. marca v oderska sezona bo brez dvojice svoj višek z vpri-

zorištvju drame "Gospodarja", ki bo igran v nedeljo 20. marca na odru Narodnega doma. Pri nas smo na kulturnem polju zelo agilni: koncert za koncertom, igra za igro, zabava za zabavo, tako da smo že malo utrujeni od vsega tega, vendar pa ne bomo pustili, da bi šla neopaženo mimo nas ta prireditve, ki jo vprizori Cankarjeva ustanova.

Eno je gotovo: v Clevelandu ni bila podana že dolgo časa tako resna, globoka in socialna drama, kot je "Gospodar", ki jo je spisal urednik Cankarjevega glasnika, g. Etbin Kristan.

Drama je sedanjemu času zelo primerna; slika močnega individualista Jeklenca, ki verjame le v samega sebe in svoje tovarne. Energičen mož dela ustvarja bogastvo noč in dan; počitek mu ni nič, delo vse — in gradi in se trudi in goljufa in izjemava kri iz svojih delavcev in diktatorsko gospodari — pri tem pa pozabi na svojo ženo in otroke in ljubico in na svoje zdravje. Polagoma ga vsi zapuščajo, celo njegov najzvestejši službenec Zimše. Toda mož, trden kot jeklo, vse prenese, ne prenese pa, ko uvidi, da izgublja kontrolo nad svojimi podjetji. Namreč podjetja so tako zrasla, da ne potrebujejo več nad seboj gospodarja; sama avtomatično rastejo; milijoni se kopijo, pa če Jeklenec zgane mazinec ali ne. Ko Jeklenec to uvidi, skoro zblazni. "Kdo sem jaz? Kaj sem jaz? Moje tovarne, moje elektrarne, ki sem jih s tako ljubeznijo gradil, me ne potrebujejo več!" Vera, da so samo izvoženi poklicani vladati, se zruši in razbije na tisoče drobec.

Neumestno se mi zdi, da bi podrobno opisoval dramo, kajti potem se je ne bi izplačalo igrati.

Ljubiteljem dobrega igranja lahko že naprej jamčimo, da bo "Gospodar" izvrstno igran. In zakaj ne bi bil? Saj so glavne vloge v rokah naših priznanih režiserjev, na čelu pa jim je pisatelj sam, g. Etbin Kristan. O Kristanu šest mesecev, to je, 180 dni, vemo, da je izvrsten govornik — ali je tudi tako izvrsten

predno končam, najresneje apeliram na vso našo napredno javnost, da ne prezre tega važnega dneva in se korporativno udeležijo predstave. Ves čisti dobiček bo šel v blagajno Cankarjeve ustanove, katere je neoporečno upravičena podpora od nas vseh, da bo še na dan je uspešno orala na našem kulturnem polju.

Vabimo tudi vse naše prijatelje iz bližnjih naselbin in upamo, da nas pridejo pogledat, kot so to storili v preteklosti.

Vstopnina je 40c v predprodaji, 50c pri blagajni. Pričetek ob tretji uri popoldne. Za ples bo igral Jankovičev orkester.

Mnogi prerokujejo, da bo na ta dan nabujalo poln avditorij SND. Ali bo? Mora biti! Zaključujem v upanju, da se vidimo 20. marca.

Milan Medvešek.

Za one, ki gredo letos v Jugoslavijo

Generalni jugoslov. konzulat v New Yorku je nam poslal sledečo notico s prošnjo, da jo objavimo:

Generalna direkcija državnih železnice Kraljevine Jugoslavije odobrila je, na predlog Ministrstva socialne politike in narodnega zdravja, vsem jugoslovanskim izseljencem, bili to jugoslovanski državljani ali tuji državljani, znižanje na polovično ceno za potovanje na vseh progah jugoslovanskih državnih železnice za dobo 6 (šest) mesecev v koledarskem letu 1938, in to počevši od dneva vstopa izseljenca v Jugoslavijo.

To znižanje zamorejo izseljenci izkoristiti samo ako v njihovem potnem listu upišejo konzularne oblasti sledečo pripombo:

"Na podlagi rešenja G. D. No. 12061-38 važi za nakup voznega listka na polovično normalno vozno ceno za vsa potovanja na progah jugoslovanskih državnih železnice. Znižanje je veljavno v koledarskem letu 1938 z dobo šest mesecev, to je, 180 dni, od dneva vstopa v Jugoslavijo."

Vojna napetost in kriza v Evropi posledica napak "vojne za odpravo vojne"

(Nadaljevanje s 1. strani.)

so ji, dasi je pridobila ogromen nasprotnik nacijev, je v panu. Med drugim "samostojstirskemu pismu apelical na not" Avstrije. Mussolini je prebivalstvo Avstrije, da naj neštetokrat izjavil, da bo v ostane povsem mirno in se roval neodvisnost te zvezice, ravna po vseh odredbah polje je po umoru avstrijskega veljnikov, ki jih je delegiral kanclerja Dolufusa svojo pret-njo dokazal Hitlerju s tem, da nadškof je bil aretiran. Kato-ški listi v Avstriji so pod cen-zuro, kakršne niso okusili še nikdar prej. Židovski listi so uničeni in delavski pa so bili uničeni že prej. S škofijskih palač v Avstriji vihrajo zdaj zdaj odbjeta tolika, da je ne more rešiti v slučaju Hitlerje-vega napada ničesar razen splošne evropske vojne, o ka-teri pa se kajpada v naprej ne more vedeti, katere države bodo v nji zmagovalke. Jugo-slavija je že pred par leti ne-hala verjeti v vsemogočnost Francije in bo skušala ustre-zdati Hitlerju in Mussoliniju ter ob enem izgrajevati enega proti drugemu.

Mir, ki so ga svetu nareko-vali po svetovni vojni zmago-vitih zaveznikih, se je torej ma-ševal nad njimi in nad vsem svetom. Geslo "vojna za od-pravo vojne", liga narodov in vse je šlo k vrugu. Pod kapita-lizmom ne more biti drugače. Kriva je sedanja ekonomska kriza v Avstriji. Dunajski kar-dinal Theodore Innitzer, ki je

Najbolj na škodi bo koncem konca s tem pojačanjem Nem-čije Italija, ker bo prenehala biti velesila čim jo Hitler pu-sti na cedilu. Čehoslovaška je zdaj odbjeta tolika, da je ne more rešiti v slučaju Hitlerje-vega napada ničesar razen splošne evropske vojne, o ka-teri pa se kajpada v naprej ne more vedeti, katere države bodo v nji zmagovalke. Jugo-slavija je že pred par leti ne-hala verjeti v vsemogočnost Francije in bo skušala ustre-zdati Hitlerju in Mussoliniju ter ob enem izgrajevati enega proti drugemu.

Mir, ki so ga svetu nareko-vali po svetovni vojni zmago-vitih zaveznikih, se je torej ma-ševal nad njimi in nad vsem svetom. Geslo "vojna za od-pravo vojne", liga narodov in vse je šlo k vrugu. Pod kapita-lizmom ne more biti drugače. Kriva je sedanja ekonomska kriza v Avstriji. Dunajski kar-dinal Theodore Innitzer, ki je

Katoliška cerkev v Avstriji ve, da so naciji sovražniki pa-peževe cerkve. Vzklic temu so Hitlerja ob prihodu v Avstri-jo pozdravili zvonovi vseh cerk-va v Avstriji. Dunajski kar-dinal Theodore Innitzer, ki je

Katoliška cerkev v Avstriji ve, da so naciji sovražniki pa-peževe cerkve. Vzklic temu so Hitlerja ob prihodu v Avstri-jo pozdravili zvonovi vseh cerk-va v Avstriji. Dunajski kar-dinal Theodore Innitzer, ki je

Katoliška cerkev v Avstriji ve, da so naciji sovražniki pa-peževe cerkve. Vzklic temu so Hitlerja ob prihodu v Avstri-jo pozdravili zvonovi vseh cerk-va v Avstriji. Dunajski kar-dinal Theodore Innitzer, ki je

Katoliška cerkev v Avstriji ve, da so naciji sovražniki pa-peževe cerkve. Vzklic temu so Hitlerja ob prihodu v Avstri-jo pozdravili zvonovi vseh cerk-va v Avstriji. Dunajski kar-dinal Theodore Innitzer, ki je

Katoliška cerkev v Avstriji ve, da so naciji sovražniki pa-peževe cerkve. Vzklic temu so Hitlerja ob prihodu v Avstri-jo pozdravili zvonovi vseh cerk-va v Avstriji. Dunajski kar-dinal Theodore Innitzer, ki je

Katoliška cerkev v Avstriji ve, da so naciji sovražniki pa-peževe cerkve. Vzklic temu so Hitlerja ob prihodu v Avstri-jo pozdravili zvonovi vseh cerk-va v Avstriji. Dunajski kar-dinal Theodore Innitzer, ki je

VALERIJAN PIDMOGYLNYJ:

"MESTO"

ROMAN

Poslovenil za "Proletarca" TONE SELISKAR

(Nadaljevanje.)

— Trenutek je za ženo malo! je rekla.
— Izražam se alegorično.
Strašen ropot stolov se je razlegal po stanovanju, vsi so vstajali izza miz.

Na cesto je stopil brez plašča, četudi ga je odvrčala od tega. Ker pa je bilo tu hladno, se je takoj spremenilo njegovo razpoloženje.

— Nebo ima barvo bankovca za pet karboincev, je dejal.

— Ali ste tolikšen materialist?

— Seveda sem. Pa vi?

— Tudi. Dovolj smo brez tega preživel

za idejo.

Ko je sedla v voz se je poslovila:—

— Adijo, malopridnež!

— Adijo, sanje!

Razposajeno je opazoval, kako je za vogalom nestalo njegove nevarnosti. Pomahal je z roko. Konec.

Lahko bi šel domov, pa je bil brez plašča. K sreči so bila vrata še odprta in stopil je v predsobo. Tamkaj pa je človek z ženskim obrazom ves žalosten begal iz kota v kot.

— Kaj se je zgodilo? ga je vprašal Stepan.

— Zosjki je postalo slabo... je zamrmral.

— Domov jo vlecite! je rekel Stepan in mu ponudil tri karbonece.

— Vzemite!

Malce se je obotavljal, potem pa je vzel denar in šel.

V sobi so se plesali, toda utrujeno, brez reda, brez ritma. Toda plesali so. Ravnodušno je šel ob steni v rdečo sobo, sedel tamkaj pod figovce, stegnil noge predse in takoj zaspal ves omamljen od akordov klavirja in šepeta plahih poljubov.

Prebudila ga je tišina. Rdeča luč je ugasnila, le v plesni sobi je gorela ena sama. Komaj da je dosegla njena svetloba vse kote.

Vstal je. Po prstih je stopil v predsobo, vzel plašč in hodil je po praznih, dolgih ulicah tega mesta, ki je pod svinčenim nebom ne-gibno ležalo v predjutranjem spanju.

XIII.

V dremavici, ki se je ni iznebil, odkar je vstal izpod figovca, se je vrnil domov. Vso pot se ni mogel otresti silnega spanca, ki ga je po tolikšnem telesnem in duševnem naporu zajel to noč. Hodil je zaspano, brez misli, gledal predse le toliko, kolikor je moral in v vsem telesu, v glavi in v srcu je čutil prijetno utrujenost in silno željo po temeljitem počitku. V sobi se je slekel in legel v posteljo kar v nogavicah.

Ob eni popoldne se je šele prebudil in zaspano pogledal v bleščeči nalič svetlobe, v katero se je utapljala vsa soba. Skozi okno, ki je bilo nasproti postelje, so se privikrat usipali vroči žarki pomladnega sonca, ki so tkali po stenah prelepe vzorce in ga ščemeli po obrazu. Prevzet od radostnega toplega predčutstva skorajšnje sreče, je stopil na posteljo. In tako je stal zravn, napel je telo in se kopal v prihi svetlobe, ki ga je umivala kakor živa voda, ki celi bolečine. Nato je skočil k oknu, ga odprl in pomolil venkaj svojo skušnstrano glavo. Ob prvem navalu svežega zraka je vzdrltel, hip nato pa mu je bilo že prijetno in kmalu se je privadil oživljajočemu vzdušju pomladi, ki ga je objela kakor mogočna sončna roka, ga božala po laseh in mu napolnila prsa s prijetnim ugodjem. V dušo se je vlivala nova moč, prsa so se mu širila, srce je zagorelo od želja. Občutil je, da se je njegova prošlost razblinila ob resničnih sanjah in ob sončnih žarkih in nobenih spominov ni bilo več. Kakor da ga je ta hip prebujena pomlad nanovo rodila in že je zrel, izkušen, pameten, poln moči, v katero veruje brez omahovanja.

Z veliko naglico se je oblekel. Kakor da bi se bal za vsak trenutek. Stopil je na cesto. Veseli ljudje so brozgali po zadnjih ostankih zime, ki se je stopila v smejočem se soncu. In vse, kar je preživel, se mu je zdelo kakor srečen konec tragičnega filma.

Hodil je kar po cesti brez cilja, ne da bi imel najmanjše želje kamorkoli-pri. Pijan občutek močne volje ga je vodil vse dlje. Navdajal ga je zanos popolne neodvisnosti, veselje, ker se je od vsega, kar je še včeraj mislil, videl in želel ter živel osvobodil ne da bi ga bolelo in skrbelo. Skrbi, ki so ga mu-

čile nekdanj, ni bilo nikjer več. Na vogala Vladimir ke in Sverdllove ulice, kjer so prodajala dekleta cvetje v košaricah, je kupil dva šopka vijolic. Ker se je sramoval prijeti jih na suknjč, jih je spravil v žep.

Po obedu pa je dal doma cvetje v čašo. Zadišalo je po zelenju, po vlagi rastlin, duh po zemlji se je splazil v sobo. Opojna toplota svetlobe in to skromno cvetje ga je pozdravljalo kakor majhen prapor velikega življenja. Postavil je kozarec na mizo. Potem pa je med knjigami počkal svojo zbirko.

Zdaj šele je nekako nerazložno dojemal, o čem da je pisal in čital je svojo lastno knjigo z zanimanjem kakor nekaj tujega, kakor nekaj, kar nima z njim prav nič skupnega in čudil se je nepričakovanim slikam, ki jih je povezal v stavke, čudil se je poedinim besedam, kakor da bi odobral, da stoji tamkaj, kamor bi jih tudi zdaj namestil. Karkoli je prečital, ga je oživljalo. Drugič je zdaj užival veselje ustvarjanja in s plahim drhtenjem so se mu vračale nekdanje želje. Ko je prečital poslednjo stran, ga je prevzel silno občudovanje. Mar je mogoče, da je to on sam napisal? Seveda! Na platnicah je bilo razložno vtisneno njegovo ime. Daša njegova pa se je branila priznanja, branila zaslužene pohvale, izmikala se je in nerodno ji je bilo kakor petnajstletne-deklci, ki so ji ljubljene roke poklonile šopek rož. Morda pa niso nji namenjene?

Toda sprejela jih je vseeno, četudi se je branila in ne da bi prikrila željo, imeti prav iz the rok. Saj si ti, mu je kričalo v prsih Ti si, ti, je zatrepetalo v srcu. Slišal je simfonijo velikega zbora, ki mu je prepevalo pesem samoljubja in pričel je sam sebe uvaževati. Spet se mu je hotelo iti na cesto, tavati po ulicah, smejati se vsem in vsemu. Pa se je premagal in še enkrat je prečital svojo zbirko od začetka do konca.

Zdaj je bil razočaran. Posamezne napake so ga vznemirjale, prav tako majhne neskladnosti v slogu, nad vsebino pa je obupaval. O čem pa je pravzaprav pisal? Na vseh sto straneh ni nikjer srečal človeka, blija, ki se muči in želi, ki rodi sam iz sebe z bolečine vse svoje blazne želje, bitja, ki umira in spet raste, ki se plazi in vzpenja na vrhove. Na vseh teh straneh ni našel onega prtilikavca z razumom velikana, ono drobno žival, ki prenaša na sibihih ramenih neizmerno tovor zavesti; ni našel očarljivega otroka, ki se tako ljubko smeje in joče sredi raznolikih igrač, ni našel smelega bojvnika, ki zna ubijati in umreti za svojo idejo, nikjer ni bilo surovega zmagovalca za bodoče dni, nikjer neutrudljivega tekača v bodočnost. Odsotnost vsega tega ga je porazila. Čemu takšno delo, če ne utripa v njem človeško srce? In vse te povesti so se mu zdele mrtve, kajti iz njih je moral pod težo stvari in idej izginiti človek, ki si je te ideje ustvaril in zase namenil!

Ves medel se je zleknil po postelji in si položil roke pod glavo. Torej nisem zapazil človeka, tega edinega, ki mu gre vsa moja pozornost? Brez njega izgubi vse sleherno resničnost, brez njega je vse le brezdušna senca, zvon v brezračnem prostoru. Stara, naivna vera, da je človek vrh vsem stvarstvom, da je svet le zanj ustvarjen, da zanj gorijo zvezde, se mu je posvetila kot edina resnica na svetu, resnica višja od vseh drugih resnic in dokazov. In tako je iz tega kesanja po svojem prvem nerazumevanju in iz povsem jasnega občutja vsega človeka stkal prve niti za novo pletenje.

Napisal bo povest o ljudeh.

Silna nevolja se ga je lotevala ob tej misli, pred to odgovornostjo tolikšnega načrta, katerega težave je ostro čutil, četudi ga je podzavestno nad vse poveljeval. Kako bo povezal v enoto vsa ona dejstva, ki se mu jih je posrečilo zbrati in občutiti, kako preplesti to množico opazovanj, ki jih je reševal na sebi in na drugih v brezhibno celoto? Točno in skladno, da bo kakor mehanizem ure? Kako razkriti v nekaj tisoč vrsticah vso brezkončno raznolikost ljudi, blazno neenakost njihovih misli, razpoloženj, želj in dejanj? Kako pisati, da bo nastopal človek ves tak kakršen je v resnici, v borbi, v ljubezni, pri delu, z vsemi njegovimi velikimi in neznatnimi željami, zločinom in bolečino, s podlostjo in vdanostjo?

(Dalje prihodnjič.)

"AEROPLANI, SMRTI PRISILCI..."

Hitlerjevi in Mussolinijevi aeroplani napadajo mesta v lojalistični Španiji, posebno Barcelono in Valencijo, čezdalje bolj pogosto. Na vrhovi slike je prizor iz Barcelone, ko odnašajo ranjene in ubite po bombardiranju.

GLASOVI IZ NAŠEGA GIBANJA

Zbral Charles Pogorelec

Hermine, Pa. Anton Zornik se je zadnje čase poleg svojih drugih agitacijskih del posvetil tudi prodajanju knjig iz naše knjižarne. Naročil je 19 garnituro knjig Cankarjeve družbe, še nekaj izvodov koledarja in poslal tudi 6 naročin.

Cleveland, O. Naš "večni popotnik" Tone Jankovich je vedno pridno na delu. Pred nekaj dnevi je poslal 15 naročin. Zastopništvo za Proletarce je prevzela tudi Jennie Dagarin, ki je aktivna pevka pri soc. "Zarji". Poleg agitacije za list bo pomagala tudi pri nabiranju oglasov v "Majski Glas". Ker je skušena v takem delu, pričakujemo letos v Clevelandu precej večjega uspeha kot zadnjih par let.

Poleg nje sta se za nabiranje oglasov priglasi tudi Frank Suhadolnik in Joseph Makovec. No, ako taka skupina ne bo uspeha, ne bo nikoli uspeha. Pomoc je obljubil tudi naš stari znanec John Krebel. Good! The more, the merrier!

Chicago, Ill. Tu so zadnjih par dni pridobili naročin: Frank Zaitz 4, Chas. Pogorelec 3, Joe Oblak ter naš France Podlipce iz sosednjega Cicera pa vsaki 1. Tako gremo tudi tu polagoma naprej.

Forest City, Pa. Frank Ratic je poslal 2 naročnini. Pri agitaciji je obljubil pomagati tudi John Murnich.

Rock Springs, Wyo. You can't keep a good man down, so včasih rekl. Tako je tudi John Jerebom. Pred nekaj dnevi je spet poslal 4 naročnine, med temi dve novi.

Girard, O. John Bogatay je naročil znamke za klub št. 222 JSZ in poslal \$10, katere je klub prispeval v tiskovni sklad "Proletarca". Prišlo je tudi dve naročnini, to pot nove.

Waukegan, Ill. Martin Judnich, ki je pred nekaj tedni prevzel zastopništvo lista, je pridno na delu. Poslal je spet dve naročnini. Ko bi bile razmere ugodnejše, bi bila tudi agitacija uspešnejša, pravi Martin, kar mu radi verjamejo.

Nalogo za nabiranje oglasov v Majski Glas je prevzela tudi združica Mary Spacapan. Za koledarske oglase je bila zelo uspešna. Upamo, da bo enako tudi z oglasi za "Majski Glas". Sodelovanje obljublja tudi s. Anna Mahnich, ki je pred kratkem poslala vsoto za oglas v koledarju, nekaj tiskovnemu fondu, ter \$5 za španske borbe, ki jih je prispevala čitalnica Slov. nar. doma.

Strabane, Pa. Jacob Pavčič je poslal 4 naročnini. Obeta, da se spet kmalu oglasi. 26. marca bo tam konferenca klubov JSZ in društev Prosvetne

matice, ki je ena najbolj agilnih konferenčnih organizacij JSZ Upamo, da bodo zastopala na nji vsa društva, ki so včlanjena v Prosvetno matico in soglašajo z njenim delom na prosvetnem polju, za demokracijo in delavsko gibanje.

Naši sodrugi v zap. Penni so še vedno jasno in odkrito nastopali v teh vprašanjih, ki se tičejo delavstva, in se niso skrivali za kake navidezne antite in anti one. Naš pokret je bil, je in bo ostal v prvih vrstah proti vsaki tiraniji, pa naj se izvaja pod eno ali drugo barvo. Teh smernic so se naši sodrugi v Penni vedno držali in jih tudi sedaj ne nameravajo zapustiti.

Los Angeles, Calif. Tudi iz te oddaljene države se sem in tja čuje kak glas. Zadnji teden je Frank Novak poslal 2 naročnini in vsoto za prodane koledarje.

Jenners, Pa. Joe Tursich je poslal dve naročnini. Ker se pripravlja na agitacijo, je želel, da mu pošljemo seznam naročnikov v njegovem kraju, kar smo seveda storili.

"MAJSKI GLAS"

Pred kratkem smo razposlali vabilna pisma za naročbo "Majskega Glasa" na društva naprednih jednot in zvez ter na klube JSZ. Prvo društvo, ki se je odzvalo z naročilom je št. 3 JPZS iz West Allisa, Wis. Naročilo je 10 iztisov. Enako število iztisov sta naročila tudi društva št. 6 in 371 SNPJ. Prvo je na Syganu, Pa., drugo pa v Cle Elumu, Wash. Pri nabiranju oglasov pričakujemo, da bodo sodelovali vsi naši stari agitatorji, ki so že skušeni v tem poslu. Poleg teh se je priglasi tudi nekaj novih. Vsem priporočamo, da gredo energično na delo in uspehi ne bodo izostali.

Shod o zadrugištvu se bo vršil 10. aprila

Detroit, Mich. — Našemu občinstvu naznanjam, da se shod o zadrugištvu ne bo vršil 20. marca, kakor smo prvo točno oznanili, pač pa v nedeljo 10. aprila. Mr. M. Ogrin, ravnatelj slovenske zadrugne prodajalne v Waukeganu, se bo tedaj nahajal v Michiganu po opravkih, pa pride mimo grede v Detroit govoriti na naš shod brez stroškov za nas. Torej upoštevajte spremembo datuma shoda z 20. marca na 10. aprila. Več o pomenu tega shoda poročamo prihodnjič.

Joe Korsich.

Kadar naročate knjige, poslužite se Proletarceve knjižarne.

Iz Jugoslavije

Pridruženje Avstrije k Nemčiji je za Jugoslavijo vnanje-politični položaj zelo spremenilo. Naciji smatrajo Spodnje Štajersko in tisti del Koroške, ki je pod Jugoslavijo, za svoj teritorij in Maribor, Celje, Ptuj in tako dalje za popolnoma nemška mesta, ki so postala slovenska s silo. To ni edino, kar povzroča skrb Jugoslaviji. Nemčija in Italija sta "lačni državi". Ker sta močni, si jemljeta s silo, kar si z lepa ne moreta. Gozdovi, rude in žitnice Jugoslavije mikajo Italijo in Nemčijo in Beograd je že pred letom dni začel dajati koncesije obema. Ako si Rim in Berlin razdelita sfero vpliva v Jugoslaviji — se bo morala ta, hočeš nočeš, asimilirati gospodarstvu Italije in Nemčije in delati zgolj njima v prid. Ista usoda čaka Ogrsko in Romunijo. Čehoslovška pa je zdaj, ko je postala Avstrija del tretjega rajha, predana Hitlerju popolnoma v milost in nemilost. Sama ni dovolj močna, da se bi mu mogla postaviti po robu diplomatično in z oboroženo silo, druge države — na primer Francija in Rusija, ki sta s Čehoslovsko v zvezi, pa tudi nimata volje z boj. Ravno tako sta se ohladili napram Čehoslovski Jugoslavija in Romunija, ki sta bili mnogo let z njo v najtesnejši zvezi.

List "Mrtva Straža" piše, da je v Jugoslaviji ena četrtina akademikov jetičnih, dve četrtini boleha na raznih drugih boleznih (prejkone na stradanju) in le ena četrtina je zdrava.

Ker je komunistično gibanje na Slovenskem postalo nacionalistično, je "Slovenec" zelo v skrbeh, češ, ako vlada (kar pomeni Srbijo) ne da Slovincem popolnih narodnostnih pravic, bodo komunisti s svojimi narodnjaškimi gesli lahko uspešno ribarili v kalnem.

V Jugoslaviji je bilo v pričetku tega leta 1.200 brezposelnih profesorjev. Prosvetni minister je obljubil, da jih bo uposlil kakih 150. Ostali pa si naj poiščejo kake druge službe (ampak kakšne in kje, ko je brezposelnih mnogo v vsaki stroki).

Na Hrvatskem so nekateri listi pričeli pred nekaj meseci kampanjo za ustanovitev hrvatske filmske industrije. Čehi na primer so si jo razvili že toliko, da so njihovi filmi predvajani tudi v drugih državah, posebno v čeških nasebinah v Ameriki. Hrvati smatrajo, da imajo dovolj talentov in da si filmske tehnike in igralske lahko dobe za začetek izmed Hrvatov, Čehov in drugih, ki so zdaj v filmski industriji uposleni v Hollywoodu, v Franciji, Nemčiji itd.

V Sloveniji je 200.000 šolskih otrok.

"Mrtva straža" pozdravlja akcijo učencev in učiteljev, ki zbirajo vsoto za odkup Prešernove rojstne hiše, da se jo spremeni v narodni spomin in muzej. Pravi pa, da bi bilo še bolj lepo, če bi odrasli prispevali vsak enega "kovača" za zgraditev bolnice, ki je potrebna in bi se to moralo smatrati za "vsenarodno delo".

Po računih sodobnih agromonov zadostuje za normalno kmetijsko življenjskih potreb družine toliko hektarov zemlje, kolikor šteje družina glav. Pri nas pa je zemlja tako razdeljena, da je imata skoro dve tretjini premo. (Mencej v Pedagoškem tisku.)

Papeža je zelo užalostilo, ker sta premier Stojadinović

in notranji minister dr. Korošec izjavila, da sta vprašanje konkordata črtala z dnevnega reda. Papežev državni tajnik jima je poslal protestno noto, v kateri pravi, da ni pošteno, ker sta prekršila obljubo. Stojadinoviću je menda vseeno, ker je pravoslavne vere, vse drugače pa se je počutil dr. Korošec, ki je ne samo član vlade ampak tudi katoliški duhovnik in voditelj klerikalcev v Sloveniji.

Ljubljanski "Slovenec" je poročal: "V vasi Kušanovci v Prekmurju so nedavno cigani ukradli nekemu kmetu meso. Orožniki so drugi dan cigane aretirali in jih privedli k občinskemu starešini. Domačini so se pa medtem zbrali ob ciganskih hišah in vse hiše zažgali. Ena vrata so celo zavzeli in bi skoraj zgorelo deset otrok. Vsak cigan si je seveda hotel rešiti vsaj golo življenje, pa je več cigank in otrok ranjenih. Ko so namreč ti bežali iz gorečih hiš, so domačini naglo postavili po robu diplomatično in z oboroženo silo, druge države — na primer Francija in Rusija, ki sta s Čehoslovsko v zvezi, pa tudi nimata volje z boj. Ravno tako sta se ohladili napram Čehoslovski Jugoslavija in Romunija, ki sta bili mnogo let z njo v najtesnejši zvezi.

Sorazmerno svoji obsežnosti in številu prebivalstva je Dravska banovina najbolj obdavčena. To razmerje nam pokazuje teh-le par številki. Državne davščine znašajo na prebivalca v državi Din. 441, samoupravne davščine pa Din. 580. Če primerjamo ti številki po prebivalcih v Sloveniji, vidimo, da odpada državnih davkov na osebo Din. 812, skupaj s samoupravnimi davščinami pa Din. 1056. Obremenitev Slovenije je torej znatno večja, kakor drugih banovin. Tako so ugotovili na sejah banskega sveta. Občutna razlika se zlasti uveljavlja, ker so dotacije za Dravsko banovino iz državne blagajne sorazmerno manjše kakor za druge banovine.

Navadno opravičujejo na merodajnih mestih in razni listi to dejstvo, češ, dravska banovina je razvita, zasluži, zato lahko plača.

Ste zastopnike za na konferenco v Strabane izvolili?

MoonRun, Pa. — Prošli mesec so dobila pismena vabila za izvolitev zastopnikov vsa društva, pridružena Prosvetni matici v zapadni Pennsylvaniji, in vsi klubi JSZ. Ako ga slučajno katero društvo ni prejelo, se zanašamo, da pošlje zastopnike vseeno, kakor smo že omenili v prejšnjih sporočilih. Pismo, kisem ga bil razposlal pravočasno vsem organizacijam, se glasi:

Prihodnje zborovanje konferenčne organizacije št. 1 klubov JSZ in društev Prosvetne matice, bo v nedeljo 27. marca 1938 v dvorani društva št. 138 SNPJ v Strabane, Pa.

Prišlo se bo točno ob 10. dopoldne in nadaljevalo toliko časa, da bo dnevni red izčrpan.

Kot vsa naša zborovanja, bo tudi to važno. V razpravi bomo imeli vprašanje odložitve XII. rednega zbora; dalje bodo podani razni referati o petih vprašanjih, ki se tičejo nas kot socialistov in našega boja proti kapitalizmu v smericah strogega razrednega boja za katerega zmago moramo delovati, ako hočemo, da se kdaj otresemo kapitalističnega suženjstva. Vsi tedaj vsa iskreno vabimo, da pošljete svoje zastopnike na to važno zborovanje.

Sodružno,

Jacob Ambrozich, tajnik.

Ne kupujte ničesar, kar je bilo izdelanega v Nemčiji, Italiji in na Japonskem.

Društvom in Klubom

Za čimboljši gmotni in oralni uspeh svojih priredb jih oglašajte v

"PROLETARCU"

• KRIKUJOČA MNENJA, POROČILA IN RAZPRAVE •

Nekaj vprašanj na V. Coffa in njegov dolgi polemčni spis

Cleveland, O. — V dveh in pol kolonah tega lista je V. Coff pojasnjeval v zadnji številki "Proletarca" "Očesu", da je mišalo in da se združbo. Nisem pričakoval, da bo tista opravljena kritika o naših "Naprejevcih" tako v živo zadela. Pojasnjevanje g. Coffa je tako šepavo, da ni z resnico nič v sorodu. G. Coff se počuti užaljenega, ker se mu je povedalo, da se družijo z "Naprejevcem" in s takozvanimi (kot jih samo imenuje) "junajted frontarji". Ako se v resnici družijo, čemu taka užaljenost radi tega? In tak piškav zagovor? Izgovarja se, da ni za komunizem. Jaz vem da ne. Saj zdej v Rusiji vidijo, da niti voditelji komunizma niso za komunizem. Ampak so pa za združbarstvo in za intrige, kar pričajo obravnave v Moskvi in iz zgodovine v ameriškem delavskem gibanju vemo, da tudi tukaj niso nič boljši. Delajo za "junajted front", a v resnici za razdruževanje in oportunitizem. Tako begajo ti ste delavci, ki iskreno žele solidarnost in odpor proti nazadnjstvu.

Pod masko "junajted frontarstva" napadajo "Prosveto", "Proletarca", Molka, Gardna, Zaica itd., dasi so ti ljudje delali že leta in leta za solidarnost. So pa zoper hinavstvo, in "junajted frontarje" to boli.

Ali je pošteno, g. Coff, da se denuncira Prosveto in Molka našim rojakom in vrstah lojalistov v Španiji? Ali ne dokazuje Coffov dopis že sam na sebi obnavljanje združbarstva, čigar glasilo je bila "Delavska Slovenija"? Mar niso na čelu "naprejevcev" večina isti ljudje in ista stranka, kot je ustanovil "Delavsko Slovenijo"? Le, da je njihov oportunitizem zdaj še veliko bolj proti-delavski, kakor takrat. Verjamem Coffu, da je njihov "junajted front" le bav-bav, kajti za složnost med delavci je treba delati drugače, kakor delajo oni. G. Coff vprašuje, kje so bili naši klubi za Španijo, in čemu SNPJ ni dala moralne podpore federaciji v Clevelandu. Mar niso naši sodrugi in društva podvezeli akcijo v korist Španije in nabrali zanjo že nad \$5.000? Mar niso sklicali že mnogo shodov, in pomagali tudi v drugih akcijah za Španijo, ob enem pa denar pošteno in do centa poslali v nabrani namen? Torej čemu cepiti naše moči? Mar bi bili rajše sodelovali z nami, pa bi skupno dosegli še toliko več.

Vem, da se družijo z ljudmi, katerim je napredni življenjski slovenski naselbine v Chicagu, zoper in bi ga radi uničili. V ta namen izhaja tudi pittsburski list, kakor je pred njim pokojna "Delavska Slovenija". Tisoče dolarjev so že porabili v ta namen, ne pa za "united front"! In kakor niso uspeli za lažno propagando takrat, tudi sedaj ne bodo. Mi ne tajimo

svojih načel, ampak taje jih žudeži, ki zdaj niti komunisti ne potrebujejo samo finančno nego tudi moralno pomoč. Toda mar jim je ne nudimo in to brez kritične reklame zase, kakršne se poslužujejo razni "prijatelji" Španije? Nekeč so "prijatelji" nabirali za po suši prizadete v Rusiji. Denar so porabili tukaj, enako vsote, ki so jih nabrali za Sacco in Vanzettija in pozneje za Moon-ejva.

Torej g. Coff in prijatelji, mi smo za solidarnost, ne pa za maske, pod katerimi se skriva vse kaj drugega kot pa volja za složnost. V svojem dopisu nisem bil osebne, ne izivale. Odgovor g. Coffa pa je zgolj izzivanje in osebost. Torej kako je mogoče, da bi bili mi proti slogi, če ne seje mo razdiranja. Nekaj kritike pa boste menda tudi v vrstah prijateljev v stanju prenesti. Saj pravite, da ste za demokracijo in proti režimom, pod katerimi mora vsakdo misliti po diktatorjevih ukazih. Spravi se so tudi na urednika "C. G.", namesto da bi se učili od njega. Bi vsaj vedeli, kaj je delavsko gibanje.

Taka so dejstva, g. Coff in upam, da mi boste dali prav, ker jih pošteno navajam. Jaz sem nikjer trdil, da je prebitek klubove pivnice v SDD namenjen v korist priredbe, na kateri ste kazali slike o Španiji. Rekel sem le, da ne vem, če bo prebitek prireditve kot take ves poslan v Španijo.

Čudno pa se mi zdi tole: V. Coff je danes v družbi z ljudmi, izmed katerih so bili eni ne samo sovražniki delavske solidarnosti, ampak tudi delavskega gibanja in sejalci nesloge. Ali so se danes poboljšali? Ali je pa kaj drugega narobe z "enotno fronto"?

Glede "Verovška" in igre "Kamnomol" nisem zapisal žal besede ne proti društvu in ne proti predstavi, pač pa obratno. Torej o tem ni treba nadaljnjih besed. Dela, ki ga je izvršil V. Coff, ne podcenjujem in se tudi v tem oziru po nepotrebnem krega. Torej čemu nadaljevati z odgovorom na V. Coffov dopis, o katerem smatram, da ga je napisal v razburjenju. — "Ok".

"Bojkot"

Beseda bojkot izvira iz leta 1880, ko so se dninarji v nekem kraju na Irskem uprli zemljiškemu kapitanu Charlesu Boycottu. Bil je velik izkoriščevalec poljedelcev. Ker jim je bilo izrabljanje le preveč, so se medsebojno dogovorili, kako mu lahko škodujejo. S svojo akcijo so uspeli toliko, da je stvar obrnila nase pozornost javnosti in ime Charles Boycott je na svoj način zaslovelo v časopisu. Naslednje slične akcije so ljudje začeli enostavno označevati za "bojkot" in danes je ta beseda rabljena v jezikih vseh narodov.

J. F. Terbižan ni zastopnik "Napreja"

V koloni "Komentarji" v Proletarcu z dne 2. marca je bilo omenjeno med drugim, da je tajnik clevelandске federacije SNPJ zastopnik pittsburskega lista "Napreja". Tajnik federacije je J. F. Terbižan, ki še nikoli ni bil zastopnik katerega komunističnega lista. Dotična notica v "Komentarjih" se torej ni tikala njega, ampak tajnika akcije za "ambulanco", katero je podzvela clevelandska federacija SNPJ. Pomotoma tajnik ni bil označen in tako je izgledalo, kot da je prizadet J. F. Terbižan. Upamo, da nam bo to netočnost oprstil.

Čemu poparjenost v socialističnem gibanju?

Park Hill, Pa. — Ko človek čita razne vesti ter premišljuje o svetovnem položaju pride do jako žalostnega zaključka. Namesto, da bi se vzajemno delalo za povzdigo in dobrobit človeštva, je povsod sama zahrbtnost, hinavščina in škodoželjnost. To se ne vrti le v svetovni politiki, v eni državi ali pri enem narodu. To navzkrižje je razširjeno v vsaki stranki in pri vsaki organizaciji, pa naj si bo močna ali šibka.

Nekdaj močne in disciplinirane organizacije so danes le senca, kar so bile. To se ne tiče samo socialistične, pač pa vse stranke. Nekdaj močna republikanska stranka je sedaj le senca svoje nekdajne moči. Demokratska, ki je sedaj na krmilu, je v veliki zmešnjavi. Pred vsem se gre, kdo bo na krmilu. Za princip se ne da veliko. To se posebno kaže sedaj v Pennsylvaniji, ko se vrše sestanki, kdo naj bo kandidat z to ali ono pozicijo v prihodnjih primarnih volitvah, ki bodo dne 17. maja. Delavstvo je ignorirano popolnoma. Če bi delavstvo bilo složno bi gotovo ne bilo tega. Že od nekdaj zapeljujejo delavno ljudstvo z raznimi frazami in ga zapeljujejo še danes. Radi tega je ignoranca in medsebojna mržnja med delavstvom tako razširjena. Posledica tega je sedanjí položaj: brezposelnost, pomanjkanje ter skrb za bodočnost. Najbolj čudno se mi vidi to, da delavstvo ne more pa ne more spregledati in spoznati resnice, ki je: da delavstvo ustvarja vse bogastvo, samo pa trpi pomanjkanje. Če pomislimo, da je delavstvo ustvarilo vse bogastvo — tu je vključen tudi kapital — bi moralo biti logično, da je delavstvo tudi gospodar. Ali ravno narobe je resnica: stvarnik je postal mezni suženj. Dela le ako s svojim delom ustvarja dobiček posameznikom.

Ko je Deba, kot predsednik kandidat soc. stranke leta 1904 prejel več sto tisoč glasov, se je potem pričela širiti socialistična misel po vseh državah Amerike. V par letih je stranka imela že močno organizacijo, dobro razširjeno čez

sepisje in veliko literature. Govorniki so šli od mesta do mesta. Shodi so bili dobro obiskani. Debsovih shodov se je udeležilo na tisoče ljudi. V raznih krajih so bili izvoljeni socialistični kandidati v uprde. Lista "Appeal to Reason" se je tiskalo v sto tisoč izvodih tedensko. Delavstvo se je prebujalo, hrepelo je po svobodi, postajalo je bojvito. Nekateri so že videli na obzorju zmago socializma nad kapitalizmom.

Ko se je leta 1914 pričelo evropsko klanje je zaudalo socialističnemu gibanju hude rane od katerih še ni okrevalo. Prišlo je do medsebojnega boja in do konfuzije. Nesporazum se je večal. Kjer bi moral biti ena delavska stranka, jih je pol dučata. Na ta način se ljudstvo le bega in veliko jih je, ki postanejo razočarani ter zapuste gibanje. Kdo je vsega tega kriv? Jaz ne vem. Mogoče, as they used to say "Economic determinism".

Ker se delavstvo na splošno ne zanima za socialistično stranko, ima to slab vpliv na razredno zavedne delavce. Človek postane s časom malodušen in brezbrizen. Opusti klubove seje ter preneha biti član stranke. To se ne vrti le v enem kraju, pač pa je razširjeno skoro povsod.

Klub št. 5 JSZ v Conemaugh ni izjema. Zadnje čase so klubove seje jako slabo obiskane. Na seje pride le par sodrugov, ki ne vedo bi li obdržavali sejo ali ne. Radi tega apeliram na vse one, ki bi radi imeli aktiven klub, da se vsi udeležijo prihodnje seje v nedeljo 20. marca ob 2. popoldan.

Frank Podboj, tajnik.

IZ KANSASA

Pa pogljemo nekoliko našo kansaško "palitiko". V resnici ni prav nič drugačna kot v drugih krajih. Kansaska legislatura je bila sklicana na izredno zasedanje dne 7. februarja, da izboljša zakon starostne podpore. Ker je gospodar Huxman demokrat in večina legislature republikanska, so nagajali drug drugemu in slemopili cel mesec. Poslanci so se pobirali za vse bolj kot za stvar radi katere so bili poklicani v Topeko.

Ko so nam pred letom dni naprtili dva odstotka "sale tax", ki je po mnenju bogatih slojev, najbolj "pravičen" davek, so nas "troštali" z obilnimi dohodki od tega davka plačevali strim ljudem. Ampak nim "penzjonov", ki se bo z zgodilo se je ravno tako kot povsod, kjer imajo pri taki stvari profesionalni političarji prste vmes. Od približno 10 milijonov dolarjev, ki jih leto prinaša ta davek, gre samo dva in pol milijona dolarjev za podpore starim potrebim ljudem. Vse ostalo pa gre v druge namene, največ nazaj posameznim okrajem, da so tako marsikje lahko znižali davek premožnim ljudem.

Governor je sklical člane legislature, da se izboljša starostni zakon in da se porabi večja vsota za namen, za katerega je bil ta davek naložen. Po enomesečnem prerekanju so prišli k prej dovoljeni vsoti še milijon in pol za starostno podporo.

Večina tega davka gre torej še vedno v druge namene. S tem se je znižal davek na večja premoženja, da se tako "privabi" industrijo v Kansas. Natančno po receptu južnih držav.

Governor očita poslancem, da so v zasedanju napravili državi veliko nepotrebnih stroškov. Da so na primer za pet vrat v zborničnem poslopiu najeli kar 27 vratarjev. Za 121 poslancev nižje zbornice so najeli 251 "služabnikov" in 40 senatorjev je najelo 248 pisarjev in služabnikov. Razvidno je torej, da so se prav lepo spomnili svojih prijateljev, ki so jim pomagali "notri".

In pa "lien" tudi še ostane. To je, da mora revež zapisati državi svojo bajto, če jo mor-

da poseduje, predno dobi starostno podporo. Bilo je nekaj pametnejših poslancev, ki so hoteli odpraviti to sramoto, toda večina je bila proti, češ, če si popolen berač, da moraš prositi javno miloščino, čemu bi še imel svojo streho nad seboj! Podpora je različna. Največ okrog \$15 mesečno, s federalno, državno in okrajno podporo skupaj.

Spremenjen pa je davek na vozniške avtov, ki je zdaj znašal 50c letno. V bodoče bo le 40c na vsake dve leti.

Pravim, da se je legislatura rajši pečala z vsemi drugimi stvarmi kot z izboljšanjem starostne podpore. Takoj v začetku zasedanja so padli po raznih državnih solah, posebnost še po kansaski univerzi v Lawrenceu, češ, da so gnezda "komunistične" propagande in aktivnosti. Zahtevali so "strogo" preiskavo. Povod je dal slučaj, ko je lansko leto več študentov odšlo iz te univerze v Španijo boriti se na strani ljudske vlade. Med njimi je bil študent Don Henry iz Dodge Cityja, ki je padel na fronti. Če bi ti študenti šli pomagati fašistom, bi pač nihče ne zahteval preiskave. Kritizirali so vodstvo državnih šol, ki je sicer uvedlo preiskavo, toda ugotovilo ničesar nepravilnega. Nižja zbornica je takoj sprejela resolucijo za preiskavo z 92 proti 4 glasovi in dovolila v ta namen \$7.500. Med liberalnimi elementi državnih šol je završalo. Posebno dijaške organizacije so protestirale proti preiskavi in smesili "komunistični strah", ki je patriotom zlezel v kosti. Po zašlisanju več dijaških odborov pred senatnim odsekem je bila resolucija za preiskavo v višji zbornici zavrnjena. Torej z razgaljenjem komunizma ne bo nič. Vodstvo šol pa še nadaljuje s preiskavo.

V razpravi glede preiskave je poslanec Muir, demokrat, v svoji tiradi proti "komunistom", za kar smatrajo vse, ki se stoprocentno ne strinjajo z današnjim sistemom in če le priporočajo socialne reforme, omenjal organizirane delavce v WPA v Kansas Cityju. Priporočal je za organizatorje kastorjevo olje. Pogled je "demokrat", kako so zaljubljeni v Mussolinijeve metode! Takoj so pripravljene posneti ga, če ne gre vse po njih volji. Sicer pa je ta preiskava komunistov prišla prepozno. Saj noče biti nihče več komunist. Pre dnejak leti so se nam socialistom pomilovalno posmehovali, češ, kaj boste vi, s svojo počasno taktiko. Mi, mi, ki smo za "ta hitro".

V Kansasu imamo takozvani "brand iron law", to je, da mora vsak volilec pri primarnih volitvah izjaviti h kateri stranki spada. Pa sem pregledoval imena volilcev in h kateri stranki spadajo, ker je bilo objavljeno v okrajnem listu. In videl sem vse te naše, nekdaj tako hude komuniste, zapisane v demokratski stranki, ki je, kajpak, "za odpravo kapitalističnega sistema" in za "hitro pot". — A. Shular.

Profesor Salvadori bo govoril v Chicagu

V Zed. države je prišel na predavateljsko turo prof. Massimo Salvadori, profesor o gospodarskih vprašanjih v kolonijah na ženevski univerzi v Švici. V Chicagu bo predaval v čikaški univerzi dne 26. marca in v italijanski na 27. marca v Mid-City Odd Fellows templu. Profesor Salvadori je star šele 29 let, toda ima že svetovni sloves. Je nasprotnik fašizma. Nedavno je prepotoval lojalistično Španijo in znan mu je položaj posebno v centralni Evropi. V sprejemnem odboru za Salvadorija sta med drugimi profesor Paul N. Douglas, Maynard C. Krueger in več drugih socialistov.

Tudi v Bolgariji ni vse v redu

Bolgarska vlada iovi že nekaj mesecev nezadovoljnost in jih tlačijo v ječo pod pretevo, da so komunisti.

Orožje proti napadom iz aeroplanov

Angleška armada in vojna mornarica se ponašata z novimi protiaeroplanskimi topi, ki

so baže zelo učinkoviti in je letalu pred njimi le težko uteči. Eden teh novih angleških topov je na tej sliki. Anglija bo potrošila za oboroževanje na suhem, na morju in v zraku v teh par letih okrog osem milijard dolarjev.

10. aprila bo dan zavednega delavstva

Chicago. — V nedeljo, dne 10. aprila bo dan slovenskega in sploh jugoslovanskega zavednega delavstva v Chicagu. Kot je bilo že poročano, se bo ta dan vršil koncert "Save" in kluba št. 1 JSZ, od katerega bo šlo polovica prebitka za pomoč španskim lojalistom.

Lojalistična Španija je trdno uverjena, da bo v krvavi borbi z mednarodnim fašizmom končno zmagala njena vojska. To prepričanje je močno utrjeno med španskim narodom. In kjer je prepričanje, tam je tudi končna zmaga, ne glede na zapreke in na temne dneve, skozi katere je treba iti predno je zmaga izvojevana. Nobenežga dvoma ni, da španski lojalisti korakajo skozi temne in izredno težke dneve, veliko težje kakor jih je delavstvo že kdaj imelo v katerikoli deželi. Marsikatero drugo delavstvo bi bilo že podleglo v enakih prilikah, toda ne špansko!

Kljub temu, da je proti njim naperjena vsa sila ne samo španske reakcije, marveč tudi oborožena sila italijanskega in nacijskega fašizma, in kljub temu, da so jim zaprle trge za nabavo orožja in drugega vojnega materiala vse takozvane "demokratične" dežele, špansko delavstvo že leto dni z leonidsko hrabrostjo drži fašistične kohorte takorekoč na mestu. Za vsako ped zemlje morajo fašisti krvavo plačati.

Brez izdatne pomoči mednarodnega delavstva bi španski lojalisti na splošno rečeno ne mogli tako uspešno odbijati veliko močnejšo in neprimerno bolj oboroženo fašistično armado. Na tisoče ton življenjskih in medicinskih potrebščin, ambulanc in tudi orožja je poslalo mednarodno delavstvo v lojalistično Španijo. Na njeni strani se bori tudi tisoče mednarodnih brigadnikov. Velikega pomena je tudi moralna pomoč svetovnega delavstva, ki hrabri španske lojaliste v njih boju in jim daje novega poguma, brez katerega bi bili že podlegli. Najnovejše vesti o notranjem položaju tudi kažejo, da so vse skupine suspendirale notranji boj ter konsolidirale

svoje vrste tudi v zaledju za čim uspešnejšo prosekucijo vojne. Vse delavstvo se je vrglo v intenzivno vojnih in drugih potrebščin.

Na tem Savinem koncertu 10. aprila bo tudi slovensko in jugoslovansko delavstvo imelo priliko, da položi zopet mal dar na oltar svobode in bratstva. Čim bolj bo natpana dvorana SNPJ, toliko več bo šlo v pomoč španskim lojalistom, ki doprinašajo žrtve kakor jih ni doprinašalo še nobeno drugo delavstvo na svetu — niti ne rusko. Civilna vojna v Rusiji je bila veliko manj krvava kakor je v Španiji. Pripravite se torej vsi in do zadnjega posetite ta koncert. Deležni boste tudi lepega programa. Vstopnice v predprodaji so 40c, pri vratih bodo 50c. Agitirajte med delavci za to priredbo! Naprej za našo delavsko stvar!

A. Garden.

Največja mesta na svetu

Neka avropska statistika podaja števila prebivalcev osmih največjih mest na svetu, kakršna so po njenih ugotovitvah sedaj. Ta mesta so:

New York	10.250.000
London	8.203.000
Tokio	4.971.000
Pariz	4.889.438
Berlin	4.236.000
Chicago	4.100.000
Moskva	3.368.000
Buenos Aires	3.080.000

Na podlagi teh števil je Chicago šesto največje mesto na svetu. Smatra se za peto največje. Ameriška statistika v "The Chicago Daily News" almanaku navaja Chicago za tretje največje mesto na svetu, vstevši s prebivalstvom predmestij. O Moskvi pravi isti vir, da ima 3.700.000 prebivalcev. V Rusiji trdijo, da jih ima že nad 4.000.000 in da raste hitreje kot katerikoli drugo mesto. To so torej zgolj le neuradne številke.

60-letnica smrti pesnika Nekrasova

Letos mine 60 let, od kar je umrl slovit ruski pesnik M. A. Nekrasov. Glavna knjigarna sovjetske Unije izda ob tej priliki njegova zbrana dela v posebnih spominskih nakladi.

Dr. John J. Zavertnik

PHYSICIAN AND SURGEON
OFFICE HOURS:
2:00—4:00; 7:00—8:30 Daily
At 3724 W. 26th Street
Tel. Crawford 2212
At 1858 W. Cermak Rd.
4:30—6:00 p. m. Daily
Tel. Canal 1100
Wednesday and Sunday by appointments only
Residence Tel.: Crawford 8440
If no answer—Call Austin 5700

PRISTOPAJTE K SLOVENSKI NARODNI PODPORNJI JEDNOTI

NAROCITE SI DNEVNIK "PROSVETA"
Stane za celo leto \$6.00, pol leta \$3.00

Ustanavljajte nova društva. Deset članov(ice) je treba za novo društvo. Naslov za list in za tajništvo je:

2657 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.

Adria Printing Co.

1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.
Tel. Lincoln 4700
PROLETAREC SE TISKA PRI NAS

ŠTIRI KNJIGE CANKARJEVE DRUŽBE SAMO ZA \$1.25

- 1.) KOLEDAR, ki obsega nad sto strani gradiva in slik.
- 2.) ŽENIN IZ AMERIKE. Povest. Spisal Anton Tanc.
- 3.) FRANCIJA IN FRANCOSKO LJUDSTVO. Spisal C. Petelin.
- 4.) SINOVI PREDMESTJA. Povest. Spisala Mimica Konič.

Vse štiri knjige Cankarjeve družbe dobite za \$1.25.

Pošljite naročilo čimprej. Naslovite:

PROLETAREC, 2301 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

MAKSIM GORKIJ:

SOVRAŽNIK

V devetem, desetem letu sem bil, ko sem spoznal prvega sovražnika. Ime mu je bilo Vaska Ključarev. Istih let sva bila, le da je bil njegov oče čudno mešan in borben, pri tem pa tudi kočen in okreten kakor riba. Kadar sva se srečala, sva se stopala. Tepla sva se do krvi in do solza. Jokala pa se ni sva od bolečin, ne, samo zaradi onemogle jeze, ker nihče izmed naju ni mogel zmagati. In v solzah sva se vselej ločila — da sva se drugič spet dobila in nadaljevala boj, ki ni poznal miru.

Jaz sem na primer vso zimo premišljal, kako bom pomladi Vasko premislil in ga prisilil, da mi bo zmago priznal. Seveda je isto mislil tudi on. Sovražila sva drug drugega, strahno sovražila, tako hudo, kakor morejo samo otroci sovražiti.

Na Veliko nedeljo sem srečal Ključareva v Prijadilinski ulici, ki je znana po svoji umazanosti in večnih mlakah, kjer je po pripovedovanju ljudi že pred davnimi leti utonil celo neki konj.

Na eni strani ulice so se vlekle vrtnice ograje, na drugi pa so bile kakor na vrvi nabrane nizke, borne koče. Samo po majhnih lesenih mostičkih si mogel priti do njih. Na takem mestu sem se srečal s Ključarevim.

Hotel je planiti name, toda nesreča je hotela, da ga je zaneslo. Padel je v blato in se do komolcev zaril v blato in umazanijo.

Pomagal sem mu, da je vstal. Preplašeno je s kislim nasmeškom pogledal svoje roke in dejal:

"Tepen bom."

"Misliš?"

"Vem!" je odvrnil in zastokal. "Ali tebe kdo doma tepe?" me je vprašal.

"Oče."

In spomnil sem se, da znanjo očetje sploh dobro tpišči. Vendar sem ga hotel pomiriti:

"Poslušaj! Zdaj je Velika noč! Morda pojde brez palice."

Ključarev je obupano odkimal. Tedaj sem se mu ponudil, da mu srajco operem.

Ko se je siva barva izpremenila v rumeno, je tiho rekel:

"Pusti jo! Vidi se, da je umazana."

Po dolgem premišljevanju sva se odločila, da jo posušiva. Takrat sem že kadil. Kadil sem imenitne "perzijske" cigarete (deset za kopejko), v

žepu pa sem imel tudi vžigalice. V neki stari, zapušteni kovačnici sva zakurila.

Sušila sva srajco. Molčala sva. Očem naj se dva sovražnika pogovarjata? Od dima je srajca počrnela. Na dveh koncih je tudi pregorela. Na rokavu samo malo, na hrbtu pa se je pokazala velika luknja. To je bilo že smešno. Začela sva se smejati, čeprav nama smeh ni prihajal od srca. S težavo si je Ključarev naposled nataknil srajco, ki je bila še vsa vlažna. Pri tem se je še namazal s sajami po licih in po bradi. Potem mi je rekel suho:

"Zdaj pojdem domov. Danes se ne bova tepla."

Šel sem. Hudo mi je bilo — zaradi njega. Na častno besedo — ta dan bi bil z veseljem nastavljal svoj hrbet pod palico njegovega očeta.

Čez nekaj dni sem spet srečal svojega sovražnika in ga vprašal:

"Ali je palica pela?"

"Kaj te briga?" je vzkliknil in stisnil pesti. "Nikar ne besediš. Rajši se pripravi na boj."

Sodim, da sva se tisti dan borila najbolj zagrizen. In spet brez odločitve. Ključarev se je bil naslonil na zid in si brisal kri, ki mu je kar curjala iz nosa.

"Močnejši si postal!" mi je rekel.

"Tudi ti!" sem mu odgovoril.

Izpod desnega očesa mi je kapljala kri, pa tudi spodnjo ustnico sem imel preklano.

Po teh besedah sva se razšla. Nisva čutila samo zavisti, ampak tudi nekakšno mesecbojno spoštovanje. To je bilo podzvestno prepričanje, da nisva samo sovražnika, ampak tudi mojstra.

Pretepala sva se še dvakrat ali trikrat in nikoli nisva mogla dognati, kdo je zmagovallec in kdo premaganec. Morda samo zato, ker se po pretepu nisva nikoli pogovarjala in sva rajši zamolčala, kdo je bolj trpel.

Avgusta meseca, po dveh deževnih dneh, sem ga srečal za hišo v Bjevnjski ulici. Sedel je na neki polomljeni ograji in gledal v tla. Ko je dvignil glavo, sem videl, da so mu oči rdeče zatekle.

"Danes se pa ne bom pretepal!" je dejal.

"Ali se me bojiš?" sem ga vprašal. Razdražiti sem ga hotel.

Začuden me je pogledal.

"Sestra mi je umrla!" je odvrnil. "To bi ne bilo tako hudo — na prsih je bila bolna — pa je še nekaj hujšega. V kadetnico me bodo poslali."

Zame ni bilo razlike med ogromnim poslopjem v Kremlju, ki so mu rekli kadetnica, in veliko mračno zgradbo, ki so jo imenovali kaznilnico. Samo da je bila kadetnica belo ometana, kaznilnica pa z neko, za oko neprijetno rumeno barvo. Vsa velika poslopja so se zdela takrat meni, črvičku, sovražna. Zdelo se mi je, da se skriva v njih neka praznina, ki nam izpije oči.

Hudo mi je bilo za prijateljem, ki ga bodo zdaj zaprli v to praznino. Sedel sem k njemu in mu rekel:

"Zakaj ne uideš? Zbeži!"

Tedaj mi je prvič v življenju pomolil roko. Tisto malo, bojvito pest, ki sem jo tolikokrat občutil na svojem hrbtu.

"Zbogom, prijatelj!" mi je tiho dejal in pogledal nekam daleč stran.

Opazil sem, da mu drhte ustnice. Tako me je prijel, da mu še "zbogom" nisem mogel reči.

Naposled sem mu vendarle rekel. Dolgo, zelo dolgo sem gledal za njim. Gledal sem, kako odhaja moj najhujši sovražnik počasi, brez volje, kako leze po blatni, polzki stezi.

Dolgo mi je bilo življenje pusto in prazno, ker nisem imel — sovražnika.

Ker vse je v ljudeh in nicesar brez njih.

Iz zapisnika seje odbora J. S. Z. dne 4. februarja 1938

Seje odborov JSZ dne 4. februarja 1938 so se udeležili od eksekutive Frank Aleš, Joško Oven, Frank Udovih in Frank Zaitz. Od nadzornega odbora Anton Garden. Od nadzornega odbora slovenske sekcije Vinko Ločniškar in Anela Vaitz.

Odsotni Lotrich, Justin Zajc (vsled nočnega dela), J. Hujan, Louis Beniger (vsled drugega dela) in Peter Bernik.

Za predsednika izvoljen Aleš. Zapisnik sprejet kakor je bil predložen.

Dopisi. Tajnik prečita kopijo pisma, ki ga je klub št. 27 poslal kluboma JSZ v Detroit. Kopijo je klub št. 27 poslal uradu zveze v informativne svrhe. Sprejeto na znanje.

Stanje J. S. Z. — Tajnik Chas Pogorelec je poročal med drugim: Naša zveza je imela ob koncu prošlega leta 28 aktivnih klubov, tri pasivne in 7 članov at large. Med pasivni mi so št. 16, Chicago, št. 25, Salem, O., in št. 31, Imperial, Pa. Klub v Prestu, Pa., se je združil s klubom št. 13 na Syganu Letos je prenehal poslovati klub št. 224 na Pullmanu.

Preostanek blagajne so poslali zvezi in nekaj v podporo Proletarcu. Člani tega kluba so povabljeni, da prestopijo v klub št. 1 in enako tudi člani kluba št. 16 na severni strani.

Dalje tajnik omeni, da je prejel od soproge pokojnega Johna Bana v Pittsburghu vsoto \$20, ki jo je poslala zvezi kot obveznost razpuščenega pittsburskega kluba. Klub je prenehal že pred leti in John Ban je naročil soprogi, da naj to vsoto pošlje čim dobi sredstva, kar je takoj storila.

Vplivi, ki nam nič ne prizanašajo. — Zaradi kaotičnih nazorov in frakcijskih bojev med radikalnimi delavci je prizadeta tudi naša federacija. In to kajpada brez da bi bili mi krivi temu. Povprečno smo v prošlem letu imeli 520 dobrih članov, ali 123 manj kakor leto poprej.

Prosvetna matica. — Leto 1937 je bilo v Prosvetni matici 179 podpornih, kulturnih, političnih in gospodarskih društev ter klubov. Skupno so plačali članarine \$1,423.10. Za literaturo, ki smo jo razposlali med članstvo, smo v prošlem letu plačali \$756.72. Poleg teh izdatkov smo imeli stroške z nabavljanjem iger in not, s prepisovanjem vlog, dalje poštno, stanarino itd. S pomočjo te male vsote je bilo na prosvetnem polju izvršena izredno veliko dela, a še veliko več ga bi bilo treba. Ampak če hočemo napredovati v tej liniji naših aktivnosti, bo treba tudi več dohodkov.

Od novega leta dalje je prijavilo pristop že precej organizacij, ki prej še niso bile v Prosvetni matici.

VOJNA NE PRIZANAŠA NIKOMUR

Na sliki gori sta dva angleška vojaka. Slikana sta v akciji v Sanghaju proti japonskim aeroplanom, ko so napadli takozvani mednarodni predel. Oba sta bila ubita.

Arhiva te ustanove so se v dobrobit svojih prireditev poslužile od prošle do te seje sledeče organizacije: "Ivan Cankar", Cleveland, št. 207 SNPJ, Butte, Mont.; št. 739 SNPJ, West Newton, Pa.; samostojno društvo "Danica", Rankin, Pa.; klub št. 11 JSZ, Bridgeport, O.; dramsko društvo "Soča", Strabane, Pa.; soc. pevski zbor "Zarja", Cleveland, O.; pevski zbor "Naprej", Detroit, Mich.; ta zbor je bil nedavno ustanovljen namesto prejšnjega zbora "Slavec" ter takoj prijavil pridruženje k Prosvetni matici.

Angleško poslujočim društvom, ki so včlanjena v P. M., smo poslali sledeča dela: "Workers in the American History"; "Manual for Socialist Speakers", in pa "ABC of Parliamentary Law". Teh društev smo lani imeli šest. Nekatera imajo jezikovno mešano članstvo in zato smo poslali tem literaturo v obeh jezikih.

Finance. — Za nadzorni odbor je poročal Anton Garden, da so vse račune pregledali in da so v redu. Dohodki JSZ leta 1937 so znašali \$4,022.05, izdatki pa \$4,427.80. Prenos z leta 1936 je znašal v raznih postavkah \$1,172.41, in po odšteti izdatkov je blagajna dne 31. dec. znašala \$766.66.

Prejeli smo lani za članarino \$1,252.90, v konvenciji sklad \$389.13, druge vsote pa se nanašajo na manjše prejemke.

Socialistični stranki smo lani izplačali \$588.74 za članске znamke, in nekaj drugih manjših vsot. Za plače je bilo izdanega skozi celo leto \$1,530.00. V pomoč lokalistom v Španiji smo v letu 1937 izplačali \$1,025.00.

Vsak posamezen račun je pregledal nadzorni odbor in ugotovil, da so pravilni.

Odložitev zbora. — Za predlog, da se naj prihodnji redni zbor JSZ vrši namesto letos čez dve leti (1940) so se do te seje izrekli klubi št. 49, Collinwood; klub št. 47, Springfield, Ill.; 45, Waukegan; 118, Strabane; št. 5, Johnstown; št. 10, Forest City, Pa.; št. 3, Oglesby, Ill.

Nekateri klubi poročajo, da bi bilo na mestu obdržati zbor letos, ampak če eksekutiva uvidi, da je boljše, če se ga odloži, ji dajejo v tem oziru polno moč.

Razno. — Razprave o vprašanju zbora, o okrožnih konferencah, o sklicanju shodov, o taktiki itd., so bile obširne in udeležili so se jih vsi prej omenjeni navzoči člani. Seja zaključena ob 11:15 zvečer.

Prebivalstvo Češke

Čehoslovaška ima 15,186,944 prebivalcev. Od leta 1919 se je število prebivalstva povečalo 12 odstotkov. Kakih 3,250,000 je Nemcev, ostali so večinoma Čehi in Slovaki. Za Nemce na češkem zahteva Hitler avtonomijo in nacizem — z drugimi besedami, pridruženje čeških Nemcev k tretjemu rajhu.

Iz zapisnika seje odbora J. S. Z. z dne 9. marca 1938

Navzoči od eksekutive Fr. Aleš, Frank Udovih in Fr. Zaitz; od nadzornega odbora JSZ Anton Garden; od nadzornega odbora slov. sekcije Vinko Ločniškar; od prosvetnega odbora Louis Beniger in Jos. Drasler; tajnik Chas. Pogorelec.

Odsotni D. J. Lotrich, Joško Oven, Justin Zajc (vsled nočnega dela), John Hujan in Angela Zaitz (vsled druge seje) in Peter Bernik.

Dalje sta na tej seji Joseph Turpin kot član upravnega odbora, in Kristina Turpin. Predseduje Frank Aleš.

Zapisnik sprejet kot čitan. Tajnik Pogorelec je poročal med drugim: Večina klubov je za odložitve zbora. Podrobno poročilo o izidu bo podano prihodnjič. Stranka je izdala posebne znamke po 25c in 50c v svrhu kritja svojih konvencijskih stroškov. Konvencija se bo vršila letos v Kenoshi.

V svojem nadaljnjem poročilu je tajnik Pogorelec konstatiral, da ima notranji položaj v stranki slabe posledice tudi na naš pokret, ker je pod sedanjim vodstvom stranke v gibanje zasejana malodušnost. Aktivnosti smo vršili mnogo let v glavnem le okoli stranke, a zdaj so prenehale. Uradniki se pogostoma menjajo in tako so člani izgubili veselje do dela, v kakršnem so bili prej vduševani in osredotočeni.

Tajnik je dejal, da izgleda, kot da se vodstvo v raznimi svojimi podeželskimi funkcijami briga za vse mogoče, razen za tisto delo, ki bi bilo potrebno za ojačanje postojank soc. stranke. Naravno, da naša sodrugi, trenirani v delu, opažajo te neaktivnosti bolj in bolj in posledica je stagnacija.

"Ako se stranka sama ne bori, čemu se naj mi," vprašuje. Tajnik izjavlja, da je volje za zgraditev socialističnega gibanja veliko po deželi, ni pa ne smotrene kampanje, da se bi to razpoloženje uporabilo praktično, in ne vodstva, kakršnemu bi bilo ameriško delavstvo prijavljeno slediti.

Razprava o teh njegovih izjavah je bila obširna. Dobila bo svoj odmev v "Proletarcu" glede sugestij za osredotočenje našega dela v pravcu, radi katerega je bila JSZ ustanovljena v prvi vrsti.

Prosvetna matica. — Ta ustanova je bila od prošle do te seje na uslugo sledečim organizacijam: pevkemu zboru "Triglav", Kirkland Lake, Ontario, Kanada; "Večgovšku", Cleveland; pevkemu zboru "Prešeren", Pittsburgh, Pa.; društvu št. 21 SNPJ, Pueblo, Colo.; pevskemu zboru "Slovene", Pueblo, Colo.

Večina doslej pridruženih organizacij je ostala v Prosvetni matici in pristopilo je 15 novih. Treba se nam bo tudi čimprej pobrigati, kaj in kakšno literaturo bomo poskrbeli za članstvo Prosvetne matice v prihodnjem letu. V pro-

FALCON CORNER

Editor: Mitzi Owen

Life of Jack London

Jack London was born in San Francisco, California, January 12, 1876. He experienced poverty at a very tender age and his early years were spent in traveling and tramp-ing.

He did just about everything, he was a sailor, worked in laundries, lumber mills and lumber camps and most of the books he wrote were on those subjects.

He went to Alaska with the first Klondike gold rush, but he found no gold. It was especially the life in Alaska which furnished the background for some of his best stories.

As a writer, Jack London had it very hard going. His style of writing was robust and powerful and most of the publishers did not like his radical tendencies, but after he was accepted, his books started to sell like wild fire. Mentioning a few of his books they are: Martin Eden, John Barleycorn which contained some of his autobiographies, The Son of Wolf, The People of the Abyss, The Children of the Frost, Call of the Wild, The Sea Wolf, White Fang, and The War of the Classes.

Jack London was a radical all his life and a good friend of Eugene V. Debs. He died of gastrical trouble at the age of forty years.

The radical movement of America, especially California, lost one of their best men.

This week to add a little humor to this column we have a poem taken from a Catholic magazine.

When Nuns Pray

I trust sometime that I can pray
Like nuns I saw the other day.

They knelt together two by two
Where sunbeams pierced the stained glass window.

And in the stained glass window light
They made a sweet and lovely sight.

Their presence was a pious song
That moved my heart the whole day long.

I believe the angels did record
The prayers they offered to the Lord.

For then came peace, the peace
came down,
The same to country as to town.

A peace Judea's hills once knew,
A peace that soothes the heart of you.

I wish my eyes and face could show
The depths of faith these sisters know.

Dear Christ, give me the grace to see
My life the way it ought to be.

.....Walter S. Keith.

Freedom must be gained by struggle!

Dear Readers:

I think there are very few children who do not like sweets. But I wonder if they know how hard it is to produce. And how cheap the people that produce it have to work and slave for a few cents.

The biggest part of the sugar comes from Louisiana.

There is little waste. The stalks are used for fuel and making bill boards. The pulp is fed to the cattle or used to make alcohol.

Negroes do most of the work. They have funny heavy wide flat knives like the butcher uses which we call cleavers. The people have to bend to cut the stalks and their backs get very tired.

They are supposed to pay the workers 75c a ton or \$1.50 a day. But all most of them get is 75c a day for 14 hours. And they have to trade at company stores. And are overcharged.

Most of the workers are WPA. But that makes no difference. Because there is no justice for the colored people in the South.

But we do not have to go to the south. Let us stay in our own state. What is the matter with food, work and wages? We have plenty of food and still people are hungry. We have work. But the workers do not stick together they are all for themselves. Join the Socialist Party and see how we stick together! Also let your children join the Red Falcons.

Leroy Laflamme.

The Falcons held a short meeting March 12, 1938, with nineteen members present. At the conclusion of the meeting, Dubinsky or the Cudgel song, was rehearsed.

The Falcons have a new member. Her name is Adefine Fister.

Friendship!

ALI VESTE?

Sibirska železnica je daljša kot katerakoli direktna železniška proga v Zed. državah in Kanadi. Trans-sibirska železnica je dolga 6,800 milj in tvori vzlic temu najkrajšo zvezo med Evropo in Azijo. Pod carizmom je bila skoro vseskozi le enotna proga. Sovjeti so jo premenili v dvotirno. Vagoni na ruskih progah so širši kot v Zed. državah, ker so tudi tračnice širše. Trans-sibirska železnica je sijajno podvzeta, ki ga novi režim Rusije izboljšuje predvsem radi nevarnosti pred Japonci, pa tudi vsled potrebe po ekonomski ekspanziji.

Sibirija je dobila v poslednjih letih še eno železnico mnogo bolj ob severu, kajti ako bi se Japoncem v vojni posrečilo uničiti trans-sibirsko progo, bo ona druga toliko daleč, da ji ne bodo mogli dosti škodovati. Ako bi vozil brzovlak sibirske železnice neutegoma povprečno 50 milj na uro, bi vzela pot do Vladivostoka dobrih šest dni. Dasi je proga poslednja leta veliko izboljšana, vzame ta pot še zmerom od 8 do 10 dni, še več pa v zimskem času.

Načrt nove nemške vojaške komande določa podaljšanje obvezne vojaške službe z dveh in pol leta in skrajšanje obvezne službe v delavskih bataljonih z enega na pol leta. Najprvo bi moral vsak Nemec služiti v delavskih bataljonih, v katerih dobi tudi preliminarno vojaško vzgojo in vojaško vajo. Potem jih premeste v armado.

Podaljšanje vojne službe v Nemčiji

Načrt nove nemške vojaške komande določa podaljšanje obvezne vojaške službe z dveh in pol leta in skrajšanje obvezne službe v delavskih bataljonih z enega na pol leta. Najprvo bi moral vsak Nemec služiti v delavskih bataljonih, v katerih dobi tudi preliminarno vojaško vzgojo in vojaško vajo. Potem jih premeste v armado.

Prebivalstvo Holandije

Nizozemska ima (brez kolonij) 8,556,920 prebivalcev. Od teh je 49.83 odstotkov moških, ostale so ženske.

MILLER'S CAFE

5205 St. Clair Ave. Cleveland, O.

Fino pivo, vino in žganje. Vsak petek ribja večerja, ob sobotah kokosja. Fina postrežba. — Dobra godba

BARETINCIC & SON

POGREBNI ZAVOD

Tel. 1475

424 Broad Street

JOHNSTOWN, PA.

FENCL'S

RESTAVRACIJA IN KAVARNA

2609 So. Lawndale Ave. Chicago, Ill.

Tel. Crawford 1382

Pristna in okusna domača jedila Cene zmerne. Postrežba točna.

Prva slovenska pralnica se priporoča rojakom v Chicagu, Ciceru in Berwynu.

Parkview Laundry Co.

FRANK GRILL in JOSEPH KOZDRIN, lastnika

Fina postrežba — Cene zmerne — Delo jamčeno

Telefoni: CANAL 7172—7173

1727-1731 W. 21st Street

CHICAGO, ILL.

IZREDNA ponudba za trimesečno preizkušnjo

SAMO OMEJEN ČAS

\$1.50 naplačila celih 48 mesecev za plačevanje preostanka z vašim računom za plin.

\$10 popusta za vašo sedanjo peč

\$10 popusta za instalacijo

Ponudba se nanaša samo na avtomatične plinske vodne peči, za katere je cena v gotovini \$60 ali več.

(Instalacija ni vključena)

● Takoj — se poslužite te ugodne prilike za preizkušnjo! Naročite nam, da vam postavimo avtomatično plinsko peč za gretje vode v vaš dom. Plačate samo majhno naplačilo in redne mesečne obroke z vašim računom za plin. Tako dobite tri mesece, ako potem niste popolnoma zadovoljni, vam jo bomo odstranili in instalirali vaš stari sistem za gretje vode brez vsakega plačila, izvenrednih malih obrokov, ki ste jih že plačali. Toda pozorite se — ta ponudba je samo za omejen čas. Pridite k nam danes — izberite si svojo avtomatično plinsko peč za gretje vode brez odlašanja!

POMNITE! Avtomatično plinsko gretje vode stane zdaj manj, kakor kdaj koli prej. Poizvedite pri nas takoj!

Za kritje obresti in drugih stroškov se računa nekoliko višja cena za peči, prodane na obroke.

PUBLIC SERVICE COMPANY OF NORTHERN ILLINOIS

YOUR UNIMPORTANCE

The fast changing world scene and the speculating and scheming back of the political events in Europe makes one feel very humble and unimportant.

Here are the statesmen talking, scheming, forming alignments, making bargains — engaged in the dark business of setting the stage for a drama which may mean life or death to millions of people like us.

Whether he likes it or not, Mr. Average Citizen is pretty much of a pawn in a game in which he is used but in which he makes no moves of his own. In England, in France, in Italy in Austria—yes, and in our own United States—millions of people are striving to live and waiting to be used.

In time of peace the many are used as creators of wealth for the enrichment of a few. In time of war they are used as cannon fodder. But the many never get to look behind the scenes. The purpose of the policymakers is no more the business of Mr. Average Citizen than of the pawn in a chess game; he is moved to where the master player wants him and sacrifices for the master's advantage.

As Socialists, it is our duty to arouse the workers to a sense of their own power. We want workers to make themselves important; to acquire a self-respect and a class-respect which will cause them to organize their forces and control their own destinies.

You are not very important when you wait to be told when to work, when to loaf, when to die. Nor can you be very important by yourself. You must organize to BE a political power in order to control your own destiny.

ANALYZING THE MAY BILL

Analysis of new industrial mobilization bill (H. R. 9604, May bill): Introduced Feb. 24, 1938, by the new chairman of the House Military Affairs committee, this bill is expected to replace the Hill-Sheppard mobilization bill, and to be voted on in the near future.

From the earlier measure are eliminated (a) the application of military control "in any national emergency," (b) the direct control of the press, and (c) the taxing of war profits.

What does the new bill do? In the new bill (H. R. 9604) the president has power not only to control all prices and resources under the war department's industrial mobilization plan, but also:

(1) To draft into the military service all men between the ages of 21 and 31 (Sec. 4) for service overseas.

(2) To control wages by fixing the price for services (Sec. 1 and 2).

(3) To control radio (Sec. 3) and licensing of "public service" (Sec. 6) which may be interpreted to include almost every industry.

(4) To control the press by proclaiming the order or priority in which orders shall be filled, transported or delivered to papers printing anti-war news and editorials (Sec. 7).

(5) To attempt to control unions (by proclaiming them to be "industrial organizations" under government control (Sec. 3).

(6) To control all unions in "public services" (Sec. 3 and 6) i. e. not only railroad workers, but transport workers and all workers handling public necessities.

(7) To fine \$100,000 and or imprisonment for one year any person, corporation or association violating this act or any orders, rules or regulations issued by those administering the act (Sec. 10). (This would include labor unions.)

(8) To control the individual farmer or farm organization, including co-operatives, by price fixing (Sec. 1 and 2) and requisition of materials (Sec. 3).

What the new bill does not do: It does not take the profits out of war. It is not a taxation bill and cannot be amended in the house or senate to add any war-tax clauses.

It expresses a pious wish that there shall not be abnormal war profits. It destroys the chances for a real war profits bill.

(1) It does not kill the opportunity for profiteering.

(2) It does not "equalize the burdens of war."

(3) It definitely does not protect the farmer, labor or the press from control by a military administrator.

There is just one thing to do with the conscription bill. It should be knocked on the head and disposed of for all time.

Of course, there are other reasons why this legislation should be killed. It is masquerading under false colors. Its supporters say it will take the profits out of war. In reality, it will actually guarantee war profits.

PROGRESS

Machines that turn out shoes at one end and bare feet on the other.

The angel with the flaming sword is now the straw boss who hangs the sign on the factory gate saying: "Closed Until Further Notice."

Zarja's Members Happy Over Their Success

Cleveland, Ohio. — The Socialist Singing Society "Zarja" has once more successfully ended another of its semi-annual affairs, which was held Saturday evening, March 5.

The short program which was presented was a complete success, both from the reception of the audience to the musical offerings, and from the undeniable smoothness with which the numbers were offered. The listeners were enthused and pleased, and especially so considering the applause and encores given to the performances of Miss Perusek, of whom you have previously read in this paper, and our own Tony Podonik, whose voice and manner readily incites the audience's approval.

The surprise package award which was given at midnight was won by Mrs. Mikus of Sixty-ninth street.

Another award, an original water color painting, entitled "Waterfront Scene," was received with enthusiasm by Jennie Turk, former singer with "Zarja" and a member of the popular Thimblet Sewing Club.

Almost unnecessary to mention is the grand time afforded to dance lovers due to the skilled playing of Frank Barbic and his orchestra. Another interesting fact to those of you who do not know it, is that Mr. Frank Barbic, Sr. can play the accordion! Were we surprised!!

"Zarja" plans to have another affair in the near future, besides its picnic and Thanksgiving Day Concert. So watch your paper for another good lead to a good time.

Josephine Turk.

TODAY'S PROBLEM

By R. H. KNAPP

The men were working once upon a time.

The Boss added a pulley and then there was nine.

Some of the nine were caught coming late.

So a time-clock was installed and then there was eight.

Efficiency now was the symbol of heaven (?)

So each man was clocked and soon there was seven.

An additional gadget shoved another one to the sticks.

Through increased production and then there was six.

An automatic was added to make the shoe thrive.

Another man was let out, and then there was five.

More efficiency is needed said the Boss from the floor.

So more speed was added and then there was four.

Then the Boss had a hunch and he shouted with glee.

So he placed them on piece work and soon there was three.

Still he was not satisfied with the work they could do.

So he fired another and then there was two.

Then the two hustled like hell 'till the work was all done.

So now the whole crew was reduced to one.

Then between gadgets and speed the Boss thought with joy.

I'll let this man go and use the office boy.

He's got lot's of brawn and an empty head.

So it means not a thing since the shop's automatically fed.

Now the Boss is out playing golf all the day.

While the men he let out work on the WPA.

Regimentation

"Youth is baffling to the older ones. The older ones who were taught doctrines that the youth of today refuses to accept. This fear of what is happening to youth is one of the reasons 22 states have passed laws requiring teachers to swear loyalty to the constitution. The old folks are afraid of what these teachers might communicate to the minds of the pupils. These teachers are being regimented by some of the people who have been getting purple in the face over a threat of regimentation."—Carl Sandburg.

IT CAN BE DONE

There are thousands to tell you it can not be done.
There are thousands to prophesy failure;
There are thousands to point out to you, one by one,
The dangers that wait to assail you.
But buckle right in, with a lift of your chin,
Than take off your coat and go to it;
Just start in to sing as you tackle the thing
"That can be done,"—and you'll do it.

Our Doings Here and There

By Joseph Drasler

"Sava" has always managed to attract large audiences to its Concerts. Year after year, be it their Spring or Fall Concert, they have always prepared good programs and at times have supplemented them with outside famed talent, in this manner attracting people who ordinarily would not attend.

Strengthened with a number of new voices, who are by this time trained and fitted into the scene, "Sava" will blossom forth on April 10th stronger in voices and volume than it has been for the past few years. We will hear them in a number of new songs which they have been rehearsing during the winter month.

About the program for April 10, we can give you this information. One half of it will be taken care of by "Sava" and the other half will be prepared by the committee in charge of the Spanish Loyalist Benefit Program. On this committee are the following members: Josko and Mary Owen, Alice Artach, Anton Garden, Joseph Drasler, and Joe Oblak. As to the program itself, we can say this much; there will be a short sketch written by Josko Owen, the drama "The Terrible Meek," Spanish singing, and other appropriate numbers. "The Terrible Meek," has a battlefield setting and depicts the tragedy of war, a mother finds her son killed upon the battlefield.

When we first decided to sponsor this affair for the benefit of the Spanish Loyalists, it was to be an entire program by itself all proceeds to go for the benefit of the Spanish Loyalists. But, due to the crowding of affairs being sponsored by other organizations during the spring months, it was impossible to get a suitable date and so the combining of both programs. Sava's Spring Concert and the Loyalist Affair Program. In this manner we believe it will be possible to attract to the SNPJ Hall enough of Sava's friends and followers and the people who are following events in Spain and whose sympathies lie with the Spanish Loyalists and the cause for which they are fighting, to make it a financial success. The proceeds are to be divided fifty-fifty between the two groups.

To all followers of Sava and its fine singing, we say, come out and hear them at their best, stronger than before and with a number of new songs for the occasion.

To all those who believe in Democracy as against Fascism, those who are sympathetic to the Loyalist cause, we say, this is your opportunity to help them fight off Fascism which is stretching out its bloody claws to engulf them in Spain today. This is your opportunity to, in a small way, give a blow to Fascism in Spain and other countries, for, if the Loyalists can get the much needed financial aid to win the war it will be a blow to Fascism in every country where the Fascists are in power.

It isn't possible for all those who would like to strangle Fascism to go to Spain, but it is possible to help the Loyalists with financial aid and this program is being sponsored for just that purpose.

Talk to your friends about it, help in advertising it and in the selling of tickets. Time is short, only about

three weeks left during which there is a lot of rehearsing and other work to be done. The main work is selling tickets. Through this, the affair is advertised and a good attendance assured. To all our members and sympathizers, we say this, don't refuse to help in selling tickets or in any of the other work because it is all going for the most worthy cause in the world today. More about the program later.

Falcon's Party

Sunday afternoon, March 27th, is the date of the Falcon's Party at the Slovene Labor Center. By that time, in fact already, Spring is in the air. The Robins are back with their cheerful song which changes the scene completely. On that Sunday afternoon you will want to be out somewhere. Why not make it the Slovene Labor Center and take in the interesting program the Falcons have been so diligently preparing during the past few weeks? You are sure to meet a crowd there for they have well over two hundred tickets sold.

Social Study Club's Hard-Time Party Turned Out Just Fine

The first affair this year sponsored by the members of the Social Study Club of Branch No. 1, in the form of a Hard-Time Party at the Center last Saturday night surpassed all our expectations in attendance and otherwise. Everyone really had an enjoyable time and will be looking forward to spending more evenings with us in the future. At the next meeting of the Club we ought to discuss our Sand Dunes trip this summer. We should set a date early enough to avoid conflicts later on and we could have our members and their friends start making reservations now in order to insure a real success.

THE TWO DAUGHTERS

A man had two daughters, the one married to a capitalist, the other to a laborer. After a time the man went to the daughter who had married the capitalist and inquired how she was and what she wanted most. "I have but one wish," she replied, "that wages be reduced." Then the man went to the daughter who was married to a laborer and asked what she desired most. "Only that wages be increased," she replied. The man did not understand why these two sisters should want diametrically opposite things, until he found, by further questioning, that the capitalist daughter wanted low wages so that she might buy orchids, limousines and diamonds, while the laborer daughter wanted high wages so that she might buy bread, cheese and sausages.

—The Arbitrator.

The Mule's Horse-Laugh

"What brought me to this sad state?" said the panhandler at the kitchen door to the sympathetic wife, "is over-production."

Thereupon, the mule across the pasture fence kicked up his heels in great hilarity and hee-hawed:

"Can you beat that jackass? The very thing that makes me fat and sick!"

In practically Every City in the Country the Relief Agencies are Over-Run with Relief Grafters — All at the Expense of the Poor Who Can't Seem to Get it Through their Heads that it is within their Power to Establish a Better System

Crazy As A Bed-Bug

BY LOUIS JARTZ

Perhaps Algebra, that bug was a bit peeved at my opinion on the intelligentsia, for he hasn't been around for sometime. Of course, I didn't want to be too severe. However, everything is forgiven and I hope he comes back without pouting. He certainly should be able to take it when he is so apt at giving it himself. In the meantime, a little ad libbing in a serious vein until he comes back.

She wasn't such a bad girl—
No, she wasn't bad at all;
Though she gave her soul and body too,
'Twas love that caused her fall.
She was just a poor girl going downward where
It's tough in coming back, as we have no use for her.

Let's not fool ourselves with sentiment,
There are skirts that're worse than bad.
They'll thieve as men and murder, too;
But only here it's sad.
Sick with sorrow and sad, but anyhow,
She's got to stay down there and take the leper's vow.

There was one who said
He didn't want to be around,
Around at the wayward girl's place.
How would this story sound?
'I'm cheatin', cheatin' at an ill-famed woman's house.
Why, I couldn't show a straight face to my own respected spouse."

This is true about the man.
He may well think himself a cad.
For here it's not the wayward girl,
But he himself is bad.
For there's no story on this earth that sounds so clean,
As that of the Crucified and His penitent Magdalene.

Our Comrades and Friends must not fail to look over the Falcon Corner every week. Our young people are doing a splendid job in keeping informed about world affairs and the labor movement. Mitzi Owen is to be complimented on her fine articles and we appeal to the Falcons and even others to assist her in making the Falcon Corner more interesting each week. Incidentally, the Falcons are holding an informal program and social at the Center on Sunday, March 27th. It is hoped that the response will be good. There is no better place to start building the Socialist movement than with our Falcons. We owe it to ourselves to give them every support possible. All who can, should attend this program and social.

The turn-out at the Social Study Club Hard-Time Party last Saturday night was very encouraging and the people present were very sociable.

This affair brings the Social Study Club back definitely as a factor in our progressive lives. Our young comrades brought many young friends with them and thus made a good time for themselves. There is a necessity of being friendly with our many people and in that way encourage them to attend our various affairs. This Party has shown very definitely that our young comrades are gaining confidence among people and that we are regaining some of the friendships and ground we have lost in the last year or two. The Social Study Club held its regular monthly meeting last Friday and the time was consumed almost exclusively for Saturday's event.

There is urgent need to help the cause of the Spanish Loyalists. With Hitler's success in Austria, he will become more bold and the chances are that he will give more assistance to the Spanish Rebels. Thousands upon thousands have been killed during the past few months since the drive on Teruel. And the long awaited push of the combined Hitler-Franco-Mussolini forces has definitely started. The Loyalists seem to be taxed to capacity in trying to stem this tide. They are in desperate need of supplies and ammunition, so the joint Concert and Loyalist Benefit Affair scheduled for April 10th at the SNPJ Hall must be supported wholeheartedly by every progressive thinker. We just have to drum up a big attendance and must positively make a good showing. Every comrade should promote this affair.

Hitler did it again! We are used to hearing bombastic news from Germany but the coup of last week was yet the biggest bombshell that Hitler has thrown into the world. He had intended to take Austria at any rate but because of the weakened condition of France and the call of the Austrian government for a plebiscite, he took Austria in advance of the time. With his bold defiance and his dare, he has scared the remaining Democracies in Europe and its people. Rumors are going around

that the coup of Austria was part of his plan with England in that he would take Austria with England's consent but that Hitler would forget his claims to the colonies for the present.

As was done in Germany, so are the Austrian people now being jailed, killed and beaten. Thousands of officials have already been arrested. Other thousands of radicals and Jews have attempted to cross the border into other countries. All labor institutions, that is, what remained of the old labor institutions have been crushed and bank balances confiscated. Hitler feared a free plebiscite in Austria. Still, he has already ordered another plebiscite for April 10th and until April 10th they are going to drum the unity with Germany and force and cajole so many of the inhabitants that the new union is bound to receive the majority of votes. This new unity makes Hitler and Germany more powerful and more to be feared because Hitler does not intend to stop with the conquest of Austria. He wants to go further and he will go further unless the working class throughout the world actually wakes up to the dangers confronting them by a madman who has been given power and support and is kept in that power by the international bankers and capitalists.

We in America ourselves just wonder at the brazenness of this madman. Sometimes we think that Fascism is not so far away and at a time like this when the whole world gets the scares and jitters we just seem to feel that Fascism is already entering through the back door. We must go out and arouse the working people of the danger. We must get them to be more active and aggressive. We must bring them the lesson of Fascist destruction. Comrades who understand will close their lines and work with greater zeal and earnestness to stop this civilization destroying maniac and his creed.

C.I.O. Spreading Rapidly

MILWAUKEE, Wis. — That the C.I.O. is spreading rapidly in American industry is a well known fact. In Milwaukee alone, it has recently added a large number of new members at International Harvester and Company. Four large industries in Milwaukee have turned thumbs down on the A. F. of L. since the C.I.O. stepped into the picture.

After the convention of the A. F. of L. in 1935, John L. Lewis who was then vice president of the A. F. of L. resigned and shortly afterwards organized the Committee for Industrial Organization. Since then the C.I.O. has been in the forefront in Labor's struggles throughout the country, growing in membership and gaining new victories regularly.

—L. B. Jursey.

FALCON CORNER
ON PAGE 5.